Frați de grai, frați de trai

Români în ANDALUCÍA

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul V, Nr. 41, Februarie 2025

Constantin Brâncuşi şi Maria Tănase,

o întâlnire sub zodia cântecului

În 1952, Margit Pogany (n. 1880, Budapesta - d. 31 decembrie 1964, Comberwell, Australia) scotea la vânzare, la New York, ***„cel mai vestit portret al epocii moderne”,*** după aprecierea lui Sidney Geist, lucrat în 1910, desăvârşit de Brâncuşi în mai multe versiuni, din marmură colorată sau bronz, adeverind că, de felul ei, muza budapesteană a fost mai degrabă ***„o mâţă insignifiantă care a împodobit atelierul maestrului”,*** atunci la vârsta de 34 de ani, decât marea iubire a lui Brâncuşi. Nici Peggy Guggenheim, milionara americană o ***„femeie dură şi mercantilă”***, după unii biografi, nu s-a sfiit să ia cu ea în America, **Pasărea de bronz**...

Marian **NENCESCU, pag. 12-13**

La Alhambra.
Sub portocali

Mă întreb care este sensul unor întâmplări, uneori, pare a fi doar hazard și atât. Este despre o călătorie cu două etape. Spania. Nu am visat-o niciodată, nu am știut că voi învăța să o iubesc, să o înțeleg sau că va fi un reper personal. Eu am iubit Italia, mereu am simțit-o și a mea, eronat, probabil. Nu am ajuns niciodată simplu acolo unde era scris în stele. Să eliminăm din start ideea că aș fi un caz special, că aș crede asta sau că ar trebui ca alții să creadă. Sunt doar un caz.

Cu Spania e o poveste care a început demult, habar n-am avut că ar fi importantă, poate că nici nu e. Anita. Așa îmi zicea mama când eram foarte mică.

Ana Andrei, pag. 19

Demografia lumii picturale a lui Mazilu

Georges Mazilu, nume bine cunoscut în lumea artei contemporane, s-a născut în România, dar s-a stabilit încă din prima jumătate a anilor ’80 în Franța, în prezent locuind, în cea mai mare parte a anului, pe una dintre coastele însorite ale Spaniei.

Lucrările sale au fost expuse în numeroase galerii din Europa şi America de Nord, printre care *Turner Carrol Gallery, Santa Fe, New Mexico în Statele Unite, Galerie Lacroix în Quebec City* în *Canada* sau *Morren Galleries, Utrecht, Olanda.* De asemenea, unele lucrări pot fi văzute în muzee din SUA, cum ar fi: *Young and Legion of Honor Museums of San Francisco*...

Ani Bradea, pag. 9

Ionuț Țene *pag. 2*

editorial

Brâncuși

un sculptor al geniului arhetipului românesc dăruit umanității

Constantin Brâncuși a preluat genialitatea populară a țăranului român și a remodelat-o conform propriei genialități și apoi a dăruit-o lumii.

Da, Constantin Brâncuși este suma genialității țăranului oltean care s-a dezvăluit lumii întregi, iar criticii de artă contemporani au numit-o artă modernă. De fapt, Brâncuși este un conservator și clasic al artei, el nu a făcut decât să dezvăluie esențialitatea spiritului românesc ancestral din vremurile când strămoșii noștri geto-daci erau contemporani cu zeii. Mai mult, Constantin Brâncuși a fost primul reprezentant al culturii române care a ales să ducă geniul sculptural al poporului în orașul Luminii pentru a face cunoscut un popor teluric și arhetipal care nu a renunțat niciodată la rădăcini și care a trăit după regulile dumnezeiești pe pământ. Constantin Brâncuși a fost întemeietorul apriori ...

Brâncuși

un sculptor al geniului arhetipului românesc dăruit umanității

IONUȚ ȚENE

Constantin Brâncuși a fost un geniu al umanității, o forță a naturii artistice ancestrale românești. Artistul a sculptat ideea de zbor inspirat fiind de păsările de lemn de pe mormintele din vechile cimitire oltenești, acolo unde strămoșii noștri au întruchipat sufletul universal cu un vultur magic ce se înalță spre cer, spre dreapta Tatălui. A fost un artist modern și avangardist în maniera canonică așa cum l-au creionat marii critici de artă ai lumii și un sculptor care dăltuit arhetipul românesc și care a esențializat creația populară a poporului român de dincolo de istoria sa de peste 2000 de ani. Arta lui Brâncuși provine din străfundurile genialității unui popor autohton aflat aici de zeci de mii de ani, din vremuri hiperboreene. Constantin Brâncuși a coborât astfel pe o axis mundi primordială a neamului nostru până la primii oameni, care se uneau cu zeul luminii - Zalmoxis. Coloana Infinitului conține două aspecte paradigmatice: coloana care unește pământul de cer și sufletul omului de Dumnezeu. Coloana Infinitului a fost inspirată din stâlpii care susțineau pridvorul oltenesc de la subsolul casei la acoperiș, de la pământ la nori. Casa oltenească este soclul spiritual al artei brâncușiene.

Constantin Brâncuși a preluat genialitatea populară a țăranului român și a remodelat-o conform propriei genialități și apoi a dăruit-o lumii.

Da, Constantin Brâncuși este suma genialității țăranului oltean care s-a dezvăluit lumii întregi, iar criticii de artă contemporani au numit-o artă modernă. De fapt, Brâncuși este un conservator și clasic al artei, el nu a făcut decât să dezvăluie esențialitatea spiritului românesc ancestral din vremurile când strămoșii noștri geto-daci erau contemporani cu zeii.

Mai mult, Constantin Brâncuși a fost primul reprezentant al culturii române care a ales să ducă geniul sculptural al poporului în orașul Luminii pentru a face cunoscut un popor teluric și arhetipal care nu a renunțat niciodată la rădăcini și care a trăit după regulile dumnezeiești pe pământ. Constantin Brâncuși a fost întemeietorul apriori al Diasporei culturale românești în Europa și în lume.

La Paris și-a construit atelierul ca o casă țărănească din Oltenia, unde între ceaunul cu mămăligă și masa de lemn joasă a amenajat un sanctuar de unelte și simboluri al ancestralității românești, care mirosea ***"a om, pâine și lemn"***, cum ar spune Adrian Păunescu. În realitatea artistică profundă Constantin Brâncuși a dus Hobița în centrul Parisului, reușind simbolic din atelierul său un ***"colț de rai"***, un sanctuar național de pe ***"un picior de plai"*** în centrul Europei culturale de atunci. Sculptura lui Brâncuși este chintesența spațiului mioritic din ***"orizontul și stilul"*** blagian.

Constantin Brâncuși a fost un geniu care a sculptat coloana infinitului din piepturi de eroi morți pe care s-a clădit umanitatea, realizând din aceasta o veritabilă coloană vertebrală a spiritualității lumii ce ține dreaptă, pe verticală România și lumea întreagă.

Când am vizitat atelierul lui Brâncuși de la Paris, lângă centrul Pompidou, am realizat că geniul oltean a sculptat mai multe păsări măiastre care erau expuse ca trepte spre cer și desăvârșire. Aceste păsări sunt spiritele înaripate ale geniului neamului românesc care zboară ideile noastre spre lume și cer. Ele s-au înălțat de pe mormintele bătrânilor noștri țărani ca să ajungă prin geniul lui Brâncuși în saloanele de artă cele mai sofisticate ale planetei și să arate omenirii că neamul românesc este izvorul umanității care unește ***"spațiul mioritic"*** de ***"raiul ceresc"***. Pentru Brâncuși, satul natal Hobița a fost o axis mundi, locul primordial al autohtonismului personalizat de artist, iar opera marelui sculptor este de fapt darul poporului român oferit artei mondiale.

Brâncuși nu este nu numai artist, ci și ***"românul absolut"*** cum ar spune Petre Țuțea. A mers pe jos la Paris asemenea unui țăran român la târg ca să vadă și să înțeleagă mai bine lumea și a înflorit în acolo, unde românii din Occident îl consideră nu numai părintele sculpturii moderne, ci și întemeietorul unei arte românești ce experia într-un exil interior.

La Paris a fost asemenea lui Ovidiu la Pontul Euxin și a trăit acolo cu transfigurare românitatea, ca un țăran oltean de geniu în mijlocul străinilor fără să-și uite niciodată originile și originaritatea, cu care s-a mândrit și din care au izvorât operele sale fundamentale. Sculptura lui Brâncuși reprezintă un manifest al geniului cultural românesc dintotdeauna dăruit lumii spre înveșnicirea ei. De fapt Brâncuși este și Coloana Infinitului și Pasărea Măiastră în același timp, o idee de zbor care leagă pământul românesc de cer.

Opera lui Brâncuși reprezintă transcendentul românesc făcut cadou lumii

Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati
Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniinandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 641 847 842

Redactor Șef: Mircea G. Florescu
Redactor Șef Adjunct: Ionela Violeta Anciu
Redactori: Andra Fornea, Teodora Olteanu, Dorina Florescu Titi Sultan, Violeta Andrei Stoicescu, Nicolaie Tony Dincă
Colaboratori: Marian Nencescu, Dan Toma Dulciu, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Medana Oprea, Cristian Segărceanu, Sorin Bălășcău, Tanța Tănăsescu, Dana Oprica, Ana Andrei.
Machetare grafică: Dorina Florescu

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro

Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
FILIALA OCCIDENT

CONSTANTIN BRANCUSI

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural

Anualmente, se viene celebrando el día Nacional de la Cultura Rumana, donde el elemento referencial está en el nacimiento del Mihai Eminescu, percusor de la identidad cultural de la Nación Rumana.

En este sentido y sin quitar merito de reconocimiento a este personaje, entendiendo que como otros tantos, contribuyeron, a que Rumania entrara por méritos propios en el panorama cultural Mundial. A esa aportación esta sin duda alguna el artista **Constantin Brancusi**, posiblemente el más considerado artista rumano a nivel internacional, ya que su trayectoria a si lo avala, aunque hay que reconocer, que todo esto es por méritos propios y no por el apoyo y reconocimientos, dado en su día por parte de las instituciones públicas de Rumania.

Con este motivo y en estas fechas se viene celebrando un año más homenaje **Constantin Brancusi**, **que nació 19 de febrero 1876 en Pestisani, Targu Jiu, condado de Dolj**. Considerado como un artista hecho así mismo, percusor de la escultura moderna, siendo el artista que revoluciono la escultura del siglo XX.

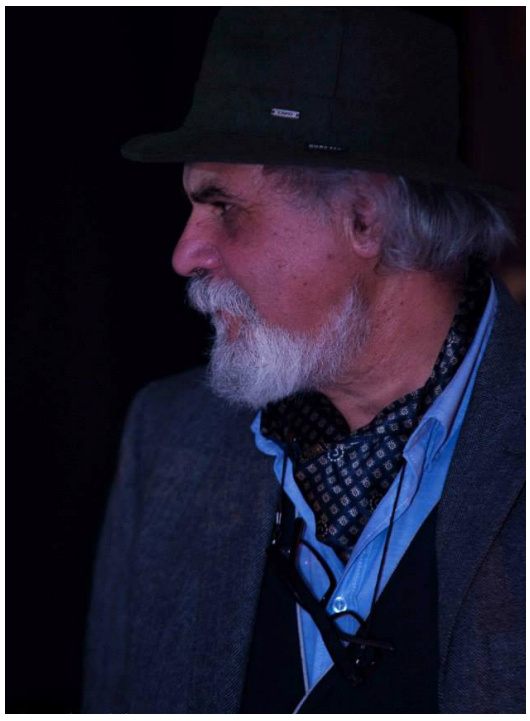
La historia nos ha traído a través de estas forma de interpretar el Arte a grandes genios, entre los que se encuentra **Miguel Ángel**, creador de obras emblemáticas como ***"La Piedad"***, de un macado estilo Renacentista, o **Auguste Rondín** con otro estilo y época diferente dio como obra más destacada entre otras al ***"Pensador"*** junto con él y muy cercano a su época, entro a formar parte destacado como uno de los grandes genios, el que fuera su alumno por un corto tiempo el Escultor Rumano **"CONSTATIN BRANCUSI"** considerado por muchos como el padre de la escultura Moderna. Por su capacidad de hacer ve a todos que la Escultura, no solo dejo de formar parte de un pensamiento único, si no como basados mayormente en el contexto de forma de vida de otras civilizaciones, supo mejor que nadie introducir elementos creativos que para aquellos tiempos serían impensable.

Teniendo el Museo de Pompidou como referencia internacional, ya que este espacio parisino dispone del mayor legado del influyente artista rumano, heredando el taller y parte de toda su colección personal de este escultor, con la misión de preservar íntegramente todas sus obras.

Tras su llegada a Paris con la edad de 28 años, procedente de otras ciudades Europeas, se estableció e integrándose rápidamente en los ambientes artísticos de esta ciudad, como forma relevante fue el contactar con el estudio **Auguste Rondín**, cuando este estaba en la cupiste de su carrera, el periodo de tiempo fue muy reducido, de aquí partió una de las famosas frase que se le supone que dijo **C. Brancusi**, nada crece a la sombra de los grandes árboles, por lo que a partir de ahí este Artista, se lanza a su propia formación.

Esculpiendo directamente la madera y el mármol, todo ello bajo un ímpetu desorbitado, por lo que en apenas 15 años, sus trabajos se reafirma hasta convertirse en cabeza visible de todo la que se proyectaba en el arte Europeo de aquellos momentos.

Uno de los momentos más conocido esta en el depurado de su técnica, reflejado esto fundamentalmente en sus esculturas de bronce,

siendo la más emblemáticas la columna del Infinito, la Puerta del Beso, o la Mesa del Silencio, toda ellas situadas en el espacio de la Ciudad de Targu Jiu perteneciente a la provincia rumana de Gorj, y con ella la musa dormida, teniendo como modelo, a una de sus grandes clientas, la Baronesa Frachio.

A C. Brancusi se le conoce por influir en todos los movimientos del Siglo XX, se le puede considerar de ser uno de los impulsores, de distintos estilos, el que nunca quiso formar parte de ningún movimiento.

Como forma de vender y promocional sus obras, lo hacía a través de sus propios contactos ya que en ningún momento quiso tener un agente, que le promocionaran y vendiera sus obras, apenas daba entrevista a medios cercanos, siempre prefería que fueran los visitantes los que sacaran sus propia conclusiones, hablaba con aforismo, ni tan poco daba pistas sobre sus fuentes de aspiración, ni de sus teorías.

C. Brancusi era de esos Artistas que teniendo el concepto de ser modesto en sus principió encontrando en su vida social bastante reservada en cuanto su vida privada, por lo contrario, siempre estaba abierto a sus colegas y amigo, para ellos su taller era el centro donde se situaban encuentros especialmente con sus paisanos.

En su aspecto físico era reconocido por esa apariencia campesina, sobre todo cuando estaba en su taller por la vestimenta clásica rumana que a veces se ponía, este es un retrato de su descripción personal que hecho por algunos de los que le conocía, también opinaban que este no era muy hablador y elegía muy bien a sus amistades, sin embargo su talante de una recepción tranquila, cordial y confiable, para cualquier persona que se le acercaba, comprobado su carácter bonachón campesino que se mesclaba con una sabiduría que dejaba su impronta de esa savia y seguridad que dio muestra de una mezcla que le hacía muy atractivo también para sus relaciones sociales, siendo coherente y respetuoso con todas sus amistades de esas forma conservo para siempre todos sus amigos.

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI
Proiect finanțat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

Centro Cultural La Tierra Tracia
Centrul Cultural Balada - Asturias
Asociația Românilor din Cantabria

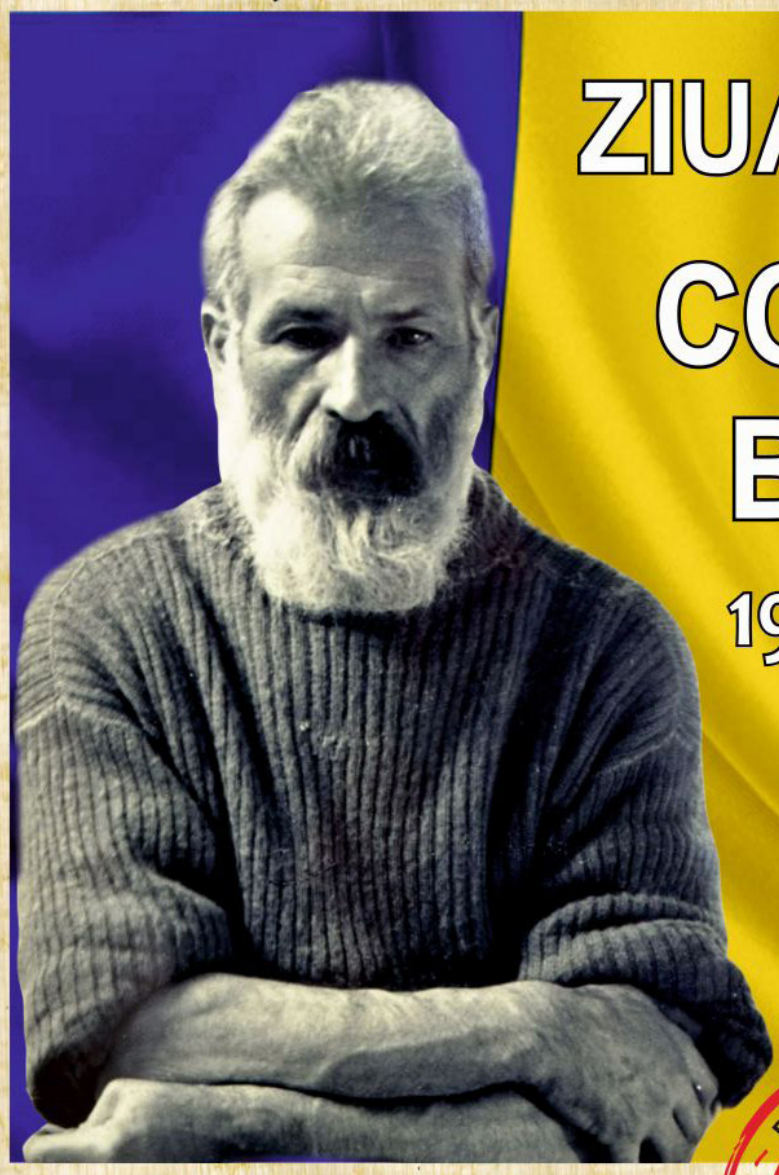
ASOCIACIÓN SOCIO-CVLTVRAL ROMANATI

Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

SERI ȘI EVENIMENTE CULTURALE

ZIUA NAȚIONALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI

19 Februarie 2025

”BRÂNCUȘI - Măiastra și eterna reîntoarcere”

19 Februarie 2025, ora 19.30
Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio /28, El Ejido, Almería

PLATFORMĂ CULTURALĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI
CULTURO

Parteneri:

Despre frumusețe - un preludiu pentru pasărea lui Brâncuși

FRUMUSEȚEA TRANSMITEREA SIMBOLURILOR ȘI A MITURILOR

Dana Oprica

Descopăr alte lumi dincolo de lume.
Vlădescu, 2013:29

Scara lui Iacov (Facerea, 28: 11) ***se sprijinea pe pământ, în timp ce vârful atingea cerul, iar îngerii lui Dumnezeu suiau și coborau. Și uneori le permiteau și muritorilor să urce să vadă lumea de sus, să aibă o nouă perspectivă, să o contemple, să-i adune misterele, câte reușeau, și când coborau începeau să deseneze, să compună muzică, să sculpteze și să scrie poezii. Unii dintre ei credeau că visau și când se trezeau plămădeau picturi, opere, sculpturi, poeme. Doar suntem alcătuiți din aceeași materie din care sunt alcătuite și visele.***

Platon spune, în ***Timeu*** că Demiurgul voia ca toate lucrurile să fie bune, să nu fie, pe cât posibil, nimic rău. Creatorul a mutat ce era vizibil, dinspre dezordine spre ordine, și a început să se miște necontenit, deoarece acesta putea să facă tot ceea ce este mai frumos. Universul pe care îl cunoaștem este ordonat și are legi după care este așezat; a le înțelege înseamnă a vedea misterele Creației, ale naturii, ale ființelor, ale sufletelor. Demiurgul creează sufletul, sufletul lumii, Psyche, apoi sufletul omului. Și face sufletul lumii cu numere, pentru că sufletul este ordine, este muzică, este frumusețe.

Frumusețea se găsește în întregul univers și, în special, în ființa umană. În adâncul sufletului nostru se află frumusețea. Platon ne spune că frumusețea este vârful unui triunghi, al unei piramide în care se adună firele Adevărului și ale Bunătății. Frumusețea depășește latura esteticii pentru a pătrunde dimensiunea cea mai înaltă a ființei. Frumusețea nu este evidentă, ea se ascunde. Este nevoie de a trăi împreună cu ea pentru a o descoperi. Toți suntem frumoși, însă nu în aparență. Frumusețea întârzie în a se dezveli: frumusețea unei poezii, a unei cărți, a unui cămin, a unui comportament, a unei opere de artă. Întârzie. Și cum întârzie, o alungăm din viețile noastre pentru că ne-am îmbolnăvit de repezeală, ne-am prins într-un ritm accelerat al imediatului. Ceea ce imediat este informativ, nu este cunoaștere. Informația nu înseamnă cunoaștere. Este o diferență între informație care e măsurabilă și cunoaștere care presupune experiență, timp, rămânere pe loc și transformarea în nivelurile noastre cele mai înalte de existență. Doar în acest caz, informația se transformă în cunoaștere. Cel mai înalt grad de cunoaștere este cunoașterea frumuseții. Există o frumusețe a poeziei, a matematicii, a științelor

naturii, a muzicii, a teatrului, a picturii, a naturii – cea mai pură stare a frumuseții.

E o minune că suntem purtați – pe un glob imens, care se învârtește de veacuri, prin haos! … Existența noastră însăși este plină de minuni: copacii, florile și frunzele, Cumințenia pământului.

Vlădescu, 2017: 81

Mama din poemul lui José Hierro se căinează pentru prea puținele lucruri care li le-a descoperit fiilor săi: i-a învățat doar să adore marea, să simtă bucuria de a vedea trăind un animal minuscul, să interpreteze cuvintele vântului, să cunoască pomii nu după fructele lor ci după zgomotul frunzelor lor, să-i respecte pe cei care-și ascund singurătatea în versuri, culori, note sau în atâtea alte forme de nebunie admirabilă, pe cei care se înșală cu sufletul. Și i-a mai învățat să urască cruzimea, lăcomia, ceea ce e fals și urât și… florile de plastic. (José Hierro, ***Copiii mei îmi aduc flori de plastic***, 1947)

Doar când se descoperă frumusețea muzicii, picturii, matematicii, omului, doar atunci aceasta se poate transforma în iubire. Iubim doar atunci când am descoperit frumusețea. Misterioasă, profundă, complexă. Dacă trecerea noastră prin lume înseamnă iubire, iubirea e strâns legată de frumusețe. În ***Lampa Fermecată***. Exerciții spirituale, Ramón del Valle-Inclán grupează bucăți de natură care s-au lipit de sufletul ființei care a înțeles perfecțiunea, matematica, frumusețea celui care le-a creat:

Și în acel moment, în timp ce priveam spre mare, eram din nou extaziat, cu ochii plini de inocență și inima magnetizată de toate lucrurile … Toate căile mele erau de dragoste și toate se adunau în lumina sufletului care a devenit extatic. Spinul tufișului și otrava șarpelui mi-au spus un secret al armoniei, la fel ca și fata, trandafirul și steaua. M-am bucurat de frumusețea lumii pătrunsă de un sentiment geneziac, m-am simțit născut din pământ ca florile din câmpul verde. Vocea geamănă a tuturor nămolurilor vorbea în mine,… amintire sacră care ghidează cunoașterea simțurilor și le umple de intuiții biblice. Sufletul și-a iubit închisoarea de pământ pentru că era un dar primit de la Domnul!

Frumusețea este ceea ce descoperim în lucrurile iubite și create, deoarece iubirea reprezintă eterna voință a lumii.

Să ne oprim să ne cunoaștem mai bine, să ne oferim timp unul altuia, să acordăm timp lucrurilor pe care le facem, pentru că frumusețea întârzie în a fi descoperită, trebuie să-i desprindem coajă după coajă, să-i ridicăm vălul, precum Brâncuși i-a ridicat vălurile lui Isis. Cei care au intrat în încrengătura de linii drepte, frânte, unghiuri, cercuri au descoperit muzica cei care au pătruns gamele muzicale au descoperit cadența poeziei, cei care au simțit muzica versurilor au înțeles căldura culorilor și tot așa până au înțeles sufletul universului, până au găsit unitatea.

***

Cum reușește omul să urce pe scara lui Iacov, să contemple lumea de sus, punându-și palma streașină în jurul ochilor, să culeagă frumusul și să-l transmită? Iar noi, ceilalți cum să-l descifrăm? La aceeași întrebare a meditat și José Hierro, poetul care a trăit experiența perfecțiunii, frumuseții și dorește să o transmită, pentru că orice experiență își sporește valoarea dacă e transmisă. Capată o altă dimensiune și un alt sens. Și dintr-odată oamenii se întâlnesc cu bariera transmiterii a ceea ce este perfect. José Hierro se întreabă, în Răspunsul (1947), asupra formei de comunicare pentru înțelegerea mesajului transmis laconic, criptat:

Aș vrea să mă înțelegi fără să rostesc cuvinte.
Fără cuvinte să-ți vorbesc, la fel cum se vorbește în lumea mea.
Să mă înțelegi fără să rostesc cuvinte
așa cum eu înțeleg marea sau briza încurcată într-un plop verde.

Mă întrebi, prietene, și nu știu ce răspuns să-ți dau,
Demult am învățat judecăți pe care tu nu le pricepi.
Aș vrea să ți le dezvălui, punându-mi în ochi soarele invizibil,
pasiunea cu care-și aurește pământul fructele calde.

Mă întrebi, prietene, și eu nu știu ce răspuns să-ți dau.
Simt cum arde o bucurie nebună în lumina care mă cuprinde.
Aș vrea ca și tu să simți cum îți inundă sufletul,
aș vrea ca pe tine, cât mai adânc, să te ardă și să te rănească.
Făptură de bucurie aș fi vrut să fii,
făptură care reușește să învingă tristețea și moartea.

După frământările acestea, poetul contemporan ne dezvăluie și soluția pentru a transmite ceea ce e atât de greu de transmis, în partea a doua a poemului.

Frumusețea aparține unei dualități: unde este frumusețe este și opusul, ca în cazul luminii și întunericului, al binelui și al răului. Unde e frumos este și urât, ambele fac o unitate, reprezintă cele două părți ale unei monede.

Când vorbim de frumusețe? Care este semnificația? Semiotica definește semnificația ca un indiciu, o convenție, o funcție a semnelor de a reprezenta ceva independent de ele însele. Semnificația depășește limitele obiectului, fenomenului sau definiției căreia îi poate conferi elemente adiționale, în funcție de caracterul cultural sau social. A semnifica un obiect, orice presupune a forma, a edifica un semn, a face un simbol. Prin intermediul semnului, simbolului se ajunge la o realitate semnificată. Frumosul are o semnificație. Frumosul se deosebește de urât prin semnificația diferită. Timpul în care se plămădește frumosul este timpul în care lucrurile capătă alt înțeles. Spațiul în care se creează frumosul, este spațiul în care realitatea capătă, de asemenea, alt înțeles. Apare, astfel, un limbaj diferit și o interpretare diferită. Această avalanșă a termenului diferit impune o separare care permite simbolurilor să vorbească de altă realitate. Frumosul face să apară noi semnificații, excepționale, pentru ceea ce este obișnuit. Se folosește de un limbaj care ajută la deslușirea sensului. Limbajul nu este doar al cuvintelor, ci și al obiectelor, al gândirii. Frumosul creează un mediu semnificativ, în care simbolurile se convertesc în noi semne ale altei realități. Un obiect obișnuit se transformă într-o metaforă. Limbajul formal, textual, vizual se transformă într-un limbaj metaforic, poetic.

Singurul instrument la îndemâna oamenilor pentru a transmite frumosul este poezia. Unică și efectivă. Lumea spirituală s-a bazat mereu pe mituri, legende, parabole, metafore, semne, simboluri, care semnifică mai mult decât pare. Cea mai înaltă capacitate a omului este cea care generează realități cu noi înțelesuri. Tot ce ne înconjoară are o semnificație. Omul îi atribuie mereu realității o semnificație. Micul Prinț îi atribuie trandafirului unicitate pentru că e floarea căreia i-a dăruit timp, grijă și iubire. Fragmentul vorbește de la sine (***Antoine de Saint-Exupéry, Micul Prinț***):

-Du-te să mai vezi o dată trandafirii. Vei descoperi că floarea ta nu are-n lume seamăn. Întoarce-te apoi la mine, spre a-ți lua rămas bun, iar eu îți voi dărui o taină.

Micul Prinț se duse să mai vadă o dată trandafirii:

- Voi nu semănați întru nimic cu floarea mea, voi încă nu sunteți nimic – le spuse el. Pe voi nimeni nu v-a îmblânzit, precum nici voi n-ați îmblânzit pe nimeni. Sunteți precum era și vulpea mea. Eu însă mi-am făcut din ea un prieten, iar ea acum nu are-n lume seamăn.

Și florile se rușinară.

- Voi sunteți frumoase, dar sunteți deșarte! le mai spuse el. Nimeni n-ar avea de ce să moară pentru voi. Floarea mea, firește, un trecător de rând ar crede că-i asemenea vouă. Ea însă, singură, e mai de preț decât voi toate laolaltă, fiindcă pe ea am udat-o eu cu stropitoarea. Fiindcă pe ea am adăpostit-o eu sub clopotul de sticlă. Fiindcă pe ea am ocrotit-o eu cu paravanul. Fiindcă pentru ea am ucis eu omizile (în afară doar de câteva, pentru fluturi). Fiindcă pe ea am ascultat-o cum plângea, ori cum se lăuda, ori câteodată chiar cum tăcea. Fiindcă e floarea mea.

Și se duse înapoi la vulpe.

- Rămâi cu bine! zise el…

- Te du cu bine! zise vulpea. Iată care-i taina mea. E foarte simplă: limpede nu vezi decât cu inima. Ochii nu pot să pătrundă-n miezul lucrurilor.

- Ochii nu pot să pătrundă-n miezul lucrurilor! spuse după dânsa Micul Prinț, ca să țină minte.

- *Numai timpul cheltuit cu floarea ta face ca floarea ta să fie atât de prețioasă.*

- Numai timpul cheltuit cu floarea mea…! făcu Micul Prinț, ca să țină minte.

- Oamenii au dat uitării adevărul acesta – zise vulpea. Tu însă nu trebuie să-l uiți. Devii răspunzător de-a pururi pentru ceea ce ai îmblânzit. Tu ești răspunzător pentru floarea ta.

- *Eu sunt răspunzător de floarea mea… spuse după dânsa Micul Prinț*, ca să țină minte.

Timpul în care se creează devine sacru. E nevoie de timp pentru a creea și pentru a trăi bucuria creației. Și creația înseamnă responsabilitate. Timpul destinat creației se delimitează din întreaga cantitate de timp, care e împărțit în bucățele, reprezintă o parte, așa cum Micul Prinț a ales o perioadă în care i-a dedicat timp trandafirului său. Bucățica de timp pentru creație se diferențiază de celelalte și e nevoie de aceeași grijă care i s-a acordat trandafirului care a fost udat, apărat de fluturi, ascultat, protejat. E nevoie de o preparare. Prepararea timpului destinat creației cere timp!

Grecii vorbeau de trei manifestări ale timpului: timpul clasic, perceput de toată lumea, împărțit în bucățele. Timpul lui Cronos care se poate număra și împărți în fragmente. În opoziție apare Eon, un zeu, timpul eternității, non-timpul, timpul extazului, al contemplației, al absolutului. Este timpul în care trăiesc zeii, nu există nici ieri, nici mâine, nici înainte, nici după, este atât de abstract, încât nouă, oamenilor, ne scapă. Ne scapă, însă există. Este o linie care nu are nici început, nici sfârșit. Între Cronos și Eon, grecii îl inventează pe Kairos, un zeu înaripat, efemer, care

unește particularul cu absolutul. Kairos permite ca Eon să se deplaseze și să ia locul pentru un timp lui Cronos. Se ia puțin timp care se umple de înțeles, de eternitate. Acel puțin timp se umple de muncă, de grijă și de iubire, precum în cazul trandafirului, pentru ca omul să experimenteze timpul perfect, absolut – Eon. Unui fragment de timp obișnuit i se dă un sens de timp absolut. Este timpul creației, timpul sacru, extrem de greu de obținut, pentru că el însuși se creează.

Mai e nevoie de un spațiu, de un templu, locul unde se creează. Spațiul trebuie și el delimitat. Tot ceea ce se întâmplă în timpul și în spațiul ales va căpăta sensuri multiple. Templul, bază a con-templării, este acel perimetru definit de coroanele copacilor, când privim în sus, către cer. În acel fragment de cer, apăreau, în mod esențial, păsările în zbor. Zborul lor dicta providențe, lecturi și interpretări ale viitorului. Artistul putea să vadă orice pasăre, orice zbor, însă doar zborul păsărilor care apăreau în acel luminiș de cer marcat glăsuiau realități din alte lumi. Spațiul acesta, la început imaginar, în natură, s-a închis cu un acoperiș și a devenit templu – casa Domnului. Experiența, suferința, dificultatea, cunoașterea, excelența, virtuozitatea, apropierea de orice obiect ales îl încarcă de semnificații care să transmită frumusețe.

În fața obiectelor-metafore, se ajunge la marile idei, la concepte. Pentru asta, artistul trebuie să facă ceva concret, să gândească, să mediteze, să le aranjeze, să cânte, să le organizeze. Acțiunile sale trebuie să fie pline de semnificații.

Muzica vine de la muze, de la musike, adică muzică, dans și poezie. Arta, de orice fel, se naște în medii sacre. Trebuie creată scena, unde fiecare are un rol care să justifice prezența în spațiul creat.

Învățarea frumosului sau transmiterea mesajelor-metafore nu se face prin lecturarea cărților despre frumusețe, estetică, nu se face dialogând despre artă. Ce ar însemna trăirea, înțelegerea frumosului pe care artistul nu le-ar putea transmite. În primul rând, e nevoie de o minimă cunoaștere a lumii transcendente la care trebuie să ajungă prin intermediul realității percepute. Trebuie să înțeleagă sau să experimenteze sensul care este esențial.

Maestrul frumosului este Natura, dar nu Natura în sine, ci Natura care este observată de către om. Omul este cel care completează natura. Și amintim aici măreața ziua a șasea în care s-a creat omul și care constituie finalul, paradigma care încheie procesul creației, cu omul observând natura.

În toate procesele de criză, în toate procesele spirituale ale marilor inițiați, omul s-a întors la natură, cea care oferă limbajul semnificației. Aici apare un copac diferit de ceilalți, apar plante multicolore care vindecă, o cărare care se adâncește, un fir de apă vie. Natura oferă spațiul în care mereu au loc procese diferite, semnificative. Natura dezvoltă gândirea poetică de formă imediată. Nu e nevoie să se știe nimic dinainte. În plus, natura oferă obiectele sacre și ritualurile, impune timpii: timpul calendarului universal, al solstițiului, al echinocțiului.

Și iată și soluția la întrebările pe care le ridica José Hierro în legătură cu transmiterea creației, a lucrărilor pline de sensuri. Ideea este că mesajul nu se poate transmite prin cuvinte sedentare, ci prin fapte, prin acțiuni duse la bun sfârșit în spațiul care format de natură, pusă în serviciul omului pentru care a fost creată. (Răspunsul José Hierro)

Dacă acum ți-aș spune că ar trebui să mergem printre orașe pierdute
și slăbiți să plângem pe drumurile întunecate,
și să cântăm, sub un copac văratic, dorințele-ți ascunse,
și să te simt făcut din aer, nori și iarbă prea verde…

Dacă acum eu ți-aș spune
că viața ta este acea stâncă spărgând valul,
însăși floarea care tremură și se umple de albastru sub nord-estul senin,
acel om care merge pe câmpul nocturn cu o torță,
acel copil care bate marea cu mâna-i inocentă…

Dacă eu ți-aș spune toate astea, prietene,
ce foc mi-ar țâșni din cuvinte, ce fier incandescent,
ce parfumuri, culori, gusturi, atingeri, sunete?
Și cum aș ști că m-ai fi înțeles?
Cum să-ți intru în suflet spărgând gheața?
Cum să te fac să simți moartea înfrântă pentru totdeauna?
Cum să pătrund în iarna ta, nopții tale să-i aduc luna,
să pun în tristețea-ți sumbră văpaia celestă?

Fără cuvinte, prietene; doar așa tu m-ai putea înțelege.

Dualitatea om-natură, interior-exterior implică un act de transcendență. Tot ceea ce se face în exterior trebuie să corespundă cu o experiență internă. Căpătând un sens, dualitatea om-natură se transformă în unicitate: ceea ce este în exterior este ca în interior. Natura este o oglindă unde putem să ne privim în mod desăvârșit. Universul natural se găsește în fiecare dintre noi. Prin căutarea timpului, spațiului, obiectelor în exterior se ajunge la descoperirea frumosului ascuns în interiorul fiecăruia. Natura și omul comunică, atingându-se astfel obiectivul major al creației.

Copacul care pentru unii schimbă lacrimile în fericire, pentru alții nu este altceva decât un obiect verde care stă în cale… Dar pentru ochii celui cu imaginație, Natura este imaginația însăși. Așa cum este un om, așa vede.

William Blake,
1799 Scrisoare către dr. Trustler

Frumosul este dat de noi înșine: așa cum suntem, așa vedem sau invers: așa cum vedem, suntem.

La Día de la Cultura Rumana între Granada și El Ejido

Zile și nopți de poezie la Granada

Am fost până acum de trei ori în Spania, o dată chiar pentru trei săptămâni ca rezident la Fundația Valparaiso, Mojácar, Andaluzia (2022). Combinația de deșert și Mediterană de acolo este unică. Prin noiembrie 2024 a apărut ideea unei noi vizite în peninsulă – știam că în ianuarie 2025, Teatrul Național din Craiova urma să prezinte spectacolul **„Hamlet”**, regia Declan Donnellan, la invitația ***Teatros del Canal din capitala Spaniei*** și aș fi profitat de conjunctură. Giani Florescu a avut însă ideea, în complicitate cu scriitorul Felix Nicolau, să sărbătorim **Ziua Culturii Române – La Día de la Cultura Rumana la Universitatea din Granada.** Felix este profesor la Departamentul de Limbă și Cultură Română al universității, după ce timp de câțiva ani a funcționat la Universitatea Complutense din Madrid. Așa se face că am ajuns din nou în Andaluzia, cel mai bun loc din Europa pentru himere.

Felix Nicolau ne-a întâmpinat în cămașă națională, alături de directorul Departamentului de Filologie Romanică, Victoriano Sanchez Peña, și de studenți care învață limba română. În seara zilei de 16 ianuarie, alături de poeta **Ana Andrei**, cu care am călătorit în acest traseu andaluz, au citit poezie **Valentina Colonna**, poetă italiană (http://www.valentinacolonna. com/en/biography-english/),profesoară la Universitatea din Granada, **Enrique Nogueras Valdivieso**, poet, profesor la aceeași universitate (https://fictiunea.ro/autor/enrique-nogueras.html), respectiv **Sabin Mureșan**, poet român stabilit la Madrid.

Noi, craiovenii, am citit în limba română, iar studenții departamentului, cinci la număr, au lecturat traduceri într-o spaniola rapidă care mă amuză atât de mult. Unii dintre ei erau români, mai ales fete, și citeau relativ... studențește, dar studentul spaniol **Hector Adrian Trujillo Vasquez** a citit din poezia mea cu velocitatea unui crainic de radio, fără vreo pauză de punctuație. Ești mereu mirat când îți auzi poezia ***„Nu pot să râd în secolul ăstora nici mort”*** ca spusă de o ***„străină gură”,*** în ritmul transmisiei meciului dintre Real și Barça.

Cristo de Kennedy în grădinile Alhambrei

Îmi programasem o vizită la Palatele Alhambra, a doua zi, în speranța că voi vedea faimosul Palacio Nazaries, dar nu am putut respecta ora de dimineață, 9, așa că m-am mulțumit cu Palatul Carlos V și Grădinile Generalife. E multă lumină și istorie maură (700 de ani) acolo, dar în biserica Santa Maria de la Encarnación din incinta Alhambrei am fost atins de tabloul impresionant al artistului galician Benito Prieto Coussent, *„Hristos al Păcii”,* sau Cristo de Kennedy cum i se mai spune, dedicat președintelui Statelor Unite, John Fitzgerald Kennedy, asasinat la Dallas în 1963 (https://archidiocesisgranada.es/notas-de-prensa/expuestos-desde-hoy-los-cuadros-cristo-de-la-paz-y-paz-y-guerra-de-benito-prieto-coussent/). Tabloul a fost pictat în 1964: Cristos este aplecat mult pe cruce, prăbușit de suferință, doar piroanele și ceva nevăzut îl mai țin pe lemnul pe care a strigat spre cel care nu l-a auzit. Sau poate i-a răspuns mai târziu. Grădinile Alhambrei sunt splendide, scăldate în soarele andaluz, făcând portocalii sălbatici, plini de fructe, să strălucească într-un mic incendiu oranj. Tot orașul e plin de asemenea arbuști, iar pe străzile înguste turiștii sau localnicii sunt siliți să meargă în șir indian (mașinile aproape ating zidurile pe anumite porțiuni).

Mediterana, Guernica – Un Mundo

Pe 18 ianuarie, la Centrul Cultural Tierra Tracia din El Ejido, coordonat de același ***Mircea G. Florescu***, am purtat o discuție despre semnificația Zilei Naționale a Culturii, alături de criticul cultural ***Antonio Calderón de Jesús***, un afin al României, și de poeții ***Ana Andrei și Sabin Mureșan***. Discuția a fost înregistrată video și poate fi urmărită pe site-ul asociației. Pe scurt, cum îl citesc românii pe Eminescu azi? Cum îl receptează elevii și tinerii care acceptă lejer asaltul tehnologiei și găsesc noi plăceri culturale? În vreme ce noi, românii, eram relativ mai sceptici (cel puțin, eu), cel mai optimist părea Antonio care vorbea cu entuziasm despre poezia lui Eminescu. A vizitat România de peste 30 de ori, cunoaște binișor mediul cultural românesc, în special cel al pictorilor, și poate știe el ceva. ***„Au prezentul nu ni-i mare?”***. Mediterana privită de aproape la stațiunea Almerimar era promițătoare, iar poeta nu a rezistat tentației și a umblat desculță prin valurile mici care scăldau plaja. Pe plajă, câinii puținilor turiști ne priveau cu demnitate și vag plictis.

Reveniți la Madrid, Guernica lui Picasso ne aștepta răbdătoare la Madrid. Am vizitat Muzeul Reyna Sofia, unde alături de maestrul spaniol sunt tablourile suprarealiștilor europeni: Dali, Braque, Brauner, Juan Gris, Magritte, Joan Miró, Masson, dar și ale uluitoarei Ángeles Santos Toroella, prietena lui Garcia Lorca și a lui Juan Ramon Jiménez, evidențiată cu impresionantul tablou ***„Un mundo”***(https://awarewomenartists.com/en/artiste/angeles-santos-torroella/), precum și afișe și fotografii care povestesc istoria Războiului Civil din Spania.

Hamlet la Teatros del Canal

Pe 19 ianuarie am asistat la ultimul spectacol **„Hamlet”**, dintr-o serie de 5, al trupei Naționalului craiovean. Teatros del Canal (https://www.teatroscanal.com/espectaculo/hamlet-declan-donnellan-tc2425/) este un centru cultural de proiecte relativ nou, deschis acum 16 de ani, unde regizorul spectacolului craiovean, Declan Donnellan, a montat câteva piese de-a lungul prolificei sale carierei. Compania Cheek by Jowl, coproducătoare a spectacolului, este una faimoasă. Declan Donnellan și Nick Ornerod, scenograful său, au asigurat acesteia o reputație solidă în Anglia, dar faima sa este legată și de spectacolele montate în Rusia, la Teatrul Pușkin. Spectacolul craiovean a fost bine primit de publicul spaniol, relativ bine în presa spaniolă – cronicarul ziarului **„El Pais”** resimțea lipsa unui anumit patos în montarea din care lipsește personajul Horațio – dar rolurile făcute de **Vlad Udrescu** (Hamlet) și **Raluca Păun** (Polonius) mă fac să sper că vor fi nominalizați la Premiile UNITER pe 2024.

Nicolae Coande

Demografia lumii picturale a lui Mazilu

Ani Bradea

Georges Mazilu, nume bine cunoscut în lumea artei contemporane, s-a născut în România, dar s-a stabilit încă din prima jumătate a anilor ’80 în Franța, în prezent locuind, în cea mai mare parte a anului, pe una dintre coastele însorite ale Spaniei.

Lucrările sale au fost expuse în numeroase galerii din Europa şi America de Nord, printre care *Turner Carrol Gallery, Santa Fe, New Mexico în Statele Unite, Galerie Lacroix în Quebec City* în *Canada* sau *Morren Galleries, Utrecht, Olanda.* De asemenea, unele lucrări pot fi văzute în muzee din SUA, cum ar fi: *Young and Legion of Honor Museums of San Francisco*, *Tucson Museum of Art, Arizona, NM Arts in Public Places Santa Fe, New Maxico*; sau chiar mai departe, Mazilu ajungând să fie prezent și în *Noua Zeelandă, în Tyler Collection, la University of Tasmania.* Însă marea majoritate a picturilor sale se află în colecţii particulare, peste tot în lume, artistul dând dovadă de mare vervă creatoare în toți acești ani. O altă particularitate interesantă a operei lui Mazilu o constituie succesul de care se bucură în rândul colecționarilor și iubitorilor de artă din România.

Chiar dacă fizic, artistul nu s-a întors în țara natală, arta sa a fost, într-o mare măsură, repatriată, prin frecventele prezențe pe simezele caselor de licitații și în preferințele celor interesați de evoluția fenomenului plastic contemporan.

Am urmărit cu atenție creația sa din ultimii ani, am realizat la un moment dat un interviu împreună (inclus în seria Biografii exilate, Ed. Tribuna, 2020), i-am vizitat ambele ateliere (atât pe cel din centrul Franței cât și pe acela de pe coasta mediteraneană), am citit ceea ce au scris istoricii de artă sau alți comentatori despre opera sa, am coordonat publicarea albumului său Hybrid Faces (apărut, de asemenea, la Editura Tribuna în 2020), personajele sale îmi sunt de acum familiare, dar cu toate acestea lumea picturală a lui Mazilu continuă să mă surprindă. Despre ființele *„parțial umanizate”* (după cum spune istoricul american Sam Hunter), ca posibile supraviețuitoare ale unui dezastru apocaliptic, despre melancolia din privirile lor și *„nemișcarea hieratică”* (Christian Crăciun, *„Interfețele lui Mazilu”*, Tribuna nr. 441/16 ianuarie 2021) s-a tot scris și vorbit de-a lungul timpului. Doar că personajele acestea nu numai că au crescut numeric, tipologiile imaginate de artist divizându-se parcă dintr-o lucrare în alta, ci au conturat și completat, în permanență, o lume care astăzi nici nu mai pare stranie și inventată. Privitorului i se induce tot mai acut senzația că lumea picturală a lui Mazilu există, trăiește în paralel cu lumea noastră, de unde împrumută situații, istorie, tradiții. Unele lucrări, de pildă, vădesc vechi preocupări tematice ale artiștilor dintotdeauna (precum La tentation de St. Antoine/Ispitirea Sfântului Anton sau Susanne et les vieillards/ Suzana și bătrânii). Personajele comportă însă caracteristicile obișnuite universului pictural al artistului: indivizi cu fizionomii deformate, purtând platoșe îmbinate cu nituri etc. Așa cum este și acel Christ răstignit (Crucifixion), căruia, la unul dintre brațele de pe cruce, îi lipsește palma, are cotul prins într-o încheietură mecanică, iar pieptul îi este parțial acoperit de un rest de armură. Tema este mai rar întâlnită în opera lui Georges Mazilu, dar acest amestec de sacru și profan, de uman și mecanic, întregește oarecum nevoia de legitimare a unei lumi ce reclamă tot mai multă credibilitate.

Dacă ar fi să căutăm originea a ceea ce numim azi stilul recognoscibil Georges Mazilu în pictura contemporană, mărturisirea artistului (din interviul realizat pentru Tribuna) ne poartă la surse de inspirație din secolele XVI-XVII din pictura olandeză, flamandă, sau Renașterea italiană. Îndeosebi la pictorii din Țările de Jos găsim această perspectivă cromatică profilată pe fondul întunecat al tabloului. Așa cum și la Mazilu eșalonarea culorilor de la cald, în primul plan unde personajele sunt ilustrate bogat cromatic, spre rece, în fundal, creează iluzia unei adâncimi spațiale. Culorile reci și neutre dau senzația de îndepărtare, ochiul privitorului percepând un orizont nevăzut dar intuibil, care se poate deschide într-o sumedenie de posibilități, în funcție de imaginația fiecăruia.

Portretele feminine dar și nudurile sunt cel mai puțin afectate de *„dezastrul genetic”*, cum a fost numit de către unii comentatori *„fenomenul”* care a generat, plastic vorbind, apariția personajelor lui Georges Mazilu. Chipurile tinerelor sunt aproape angelice, cu ovalul feței perfect conturat, împodobite cu împletituri de o migală remarcabilă, cu flori delicate și viu colorate. O bogăție de nuanțe și forme, de o puritate surprinzătoare, măiestrie a desenului, peste care chipurile sunt pictate viguros și expresiv, definesc calitățile picturale în care abundă portretele. Este incredibilă și aproape nefirească această finețe în comparație cu celelalte personaje care populează lucrările artistului, cu chipuri oarecum grotești și trupuri deformate. Mazilu însă are grijă să îmblânzească această lume, presărând indicii care sugerează că personajele sale au și laturi ce le apropie de natura umană, de pildă cireșele, simbol al tinereții, prospețimii, al poftei de viață, pe care cuplurile de logodnici și le oferă, ori care atârnă de pieptul sau coafura unora dintre figuri. Cu alte cuvinte, frumosul, în sensul comun, izbucnește mereu acolo unde ordinea firească este zdruncinată. Pentru că artistul, în ciuda elementelor diformității, reușește să ajungă la frumos prin pitoresc și psihologic.

Pictura lui Georges Mazilu este o artă o transformării. Modelele sale sunt lăuntrice, parte a unui microcosmos propriu pe care reușește să-l exteriorizeze pe pânză prin mijloacele de exprimare plastică și prin filtrul gândirii sale. Artistul excelează în compoziție, în imaginarea personajelor, pe care le mânuiește și le grupează magistral într-o lume picturală a cărei prolificitate hrănește așteptările și curiozitatea celor care, odată ce au interacționat cu ea, nu mai pot rămâne de-o parte.

AMradiotv.ro este o platformă digitală, un spațiu virtual creat special pentru cei care iubesc artele și artiștii.

În **LADA CU ZESTRE** veți întâlni întâmplări deosebite și oameni speciali care, în mod obișnuit, nu ies în evidență decât prin faptele lor, prin frumusețea sufletească și bogăția spirituală.
La secțiunea TV veți găsi știri, reportaje, filme documentare, teatru și videoclipuri.

La secțiunea **PUBLICAȚII** puteți răsfoi revista **SCORPION**, revista **COOLTARTIS**, Ziarul **ROMÂNI ÎN ANDALUCIA** precum și cărți și albume.

La secțiunea **ART&PHOTOGRAPHY** vă puteți delecta privirea cu fotografii artistice expuse în diverse expoziții de artă fotografică, atât în țară cât și în orașe europene.

Secțiunea **UZPR FILIALA OCCIDENT** a fost de curând adăugată, cu scopul de a găzdui articole despre viața și preocupările românilor aflați de voie de nevoie în afara granițelor țării lor de origine, opiniile și dorințele acestora, știri și informații de actualitate din zona socio-culturală, precum și interviuri.

AMradiotv.ro, un spațiu informațional, educativ și recreativ, fără politică, fără stress. Doar informații, divertisment și dezvoltare spirituală.

Din suflet, pentru suflete!

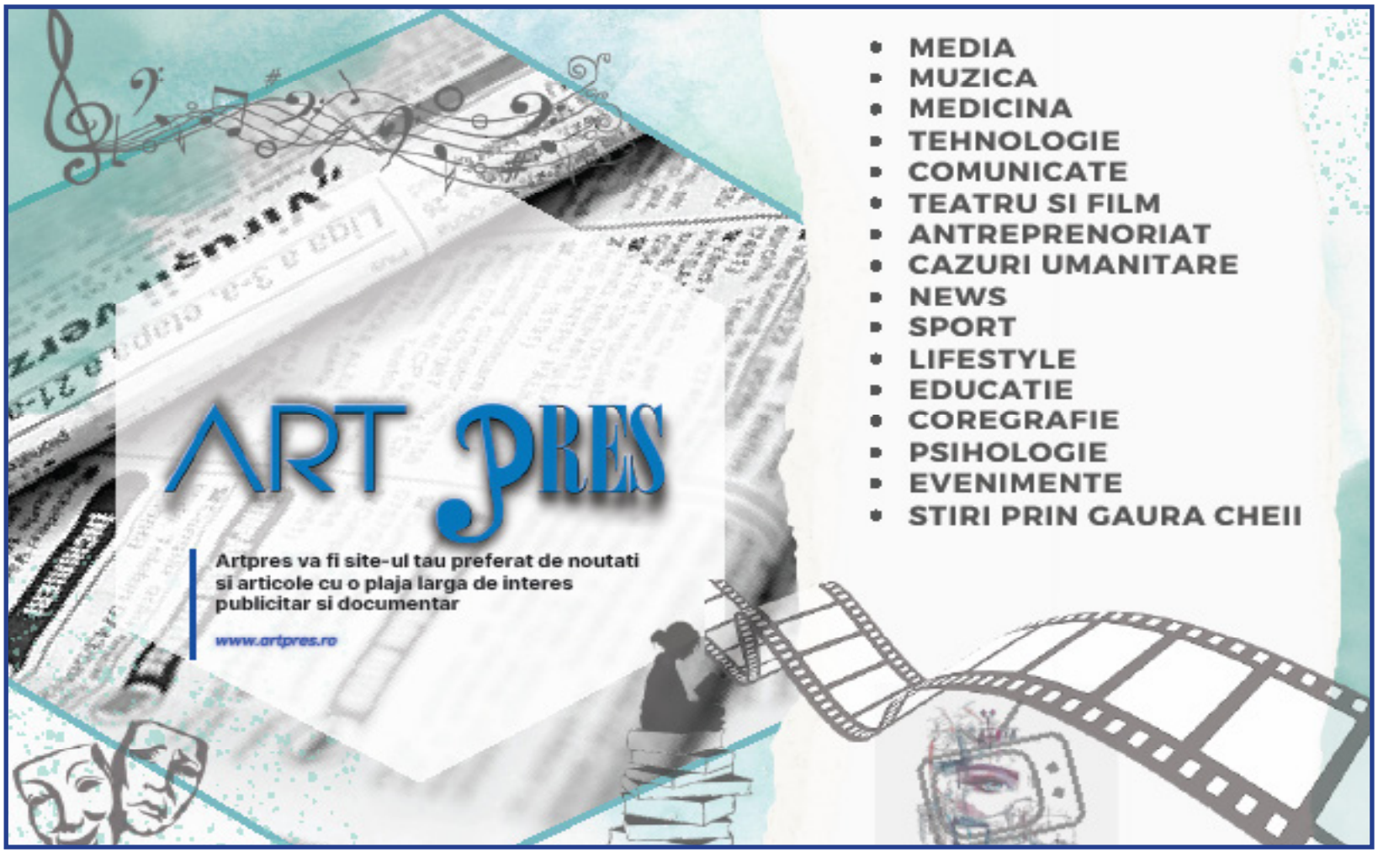
amradiotv.ro

platformă media

www.amradiotv.ro

Românii din diaspora care doresc să publice articole pe platforma AMradiotv.ro pot trimite materialele scrise de ei pe adresa de e-mail:

alutusmedia@yahoo.com.

TRIFONUL VIILOR 2025, LA IANCA ȘI POTELU

Valeru Ciurea

Grație unui proiect inițiat în urmă cu un sfert de secol de către Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Olt (astăzi secție în cadrul Centrului Județean de Cultură și Artă Olt) în zonele și localitățile cu potențial viti-vinicol ale județului Olt, a (re)devenit un lucru obișnuit ca ziua de 1 februarie a fiecărui an, ziua Sfântului Mucenic Trifon, ocrotitorul viilor și livezilor să fie sărbătorită așa cum se cuvine.

La 1 februarie 2025, peste șaptezeci de săteni din Ianca și Potelu, satele aparținătoare comunei Ianca, din județul Olt, alături de invitați din alte zone viti-vinicole din județ dar și din județele Vâlcea și Argeș au adus omagiu și prinos de recunoștință Sfântului Mucenic Trifon prin intermediul preoților de la parohiile din localitate dar și de la parohiile din comunele limitrofe care au ținut slujba specifică acestei zile în via lui Nicușor Achim, pe care au stropit-o cu agheazmă, ca și pe alte plantații viticole din zonă: Bogdan Mircea Surdu, Gabriel Drăguți, Valentin Becheanu, Corneliu Preda, Constantin Rusu, Octavian Grigore, Lilian Bâzganu și Dacian Drăghici.

„Luna februarie, când se pomenește Sfântul Mucenic Trifon și se face binecuvântarea anului pentru vii, că așa este obiceiul la noi.” **(preot Constantin Rusu)**

„Viile de la noi sunt un bun național, pentru că sunt vii bătrâne, sunt vii vechi. Predomină Roșioara și Gălbioara, soiuri care se pretează la nisip. Mai avem Parmac și Berbecel, soiuri la fel de vechi și de bune.” **(Mirel Pascu, primarul comunei Ianca)**

Specialiști în domeniul viei și vinului, dr. Iustin Dejanu, directorul Muzeului Viticulturii și Pomiculturii Golești, județul Argeș și domnul dr. Sergiu Ștefan Gorjanu de la Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani au făcut aprecieri asupra necesității păstrării soiurilor de viță de vie specifice fiecărei zone în parte și au arătat problemele cu care se confruntă sectorul vinicol din această parte de țară.

„În județul Olt sunt peste două mii de hectare de viță de vie, de diferite soiuri, care dau vinuri de diferite calități. Aici, în această zonă, observ vii care au o vechime de peste o sută de ani, vii prefiloxerice, ce se pot numi vii de patrimoniu național. Sunt vii extraordinare care ar trebui să fie salvate, să nu lăsăm ca aceste plantații de viță de vie să dispară.” a spus dr. Sergiu Ștefan Gorjan când a văzut viile de nisip din zona Ianca-Potelu.

Referatele pregătite pentru acest eveniment, atât ale celor doi specialiști cât și ale reprezentanților celorlalte zone viticole (Florian Mărghidanu și Daniel Dobre pentru zona Câmpiei Boianului, Laurențiu Dincă pentru zona Cârlogani-Cepari-Morunglav), al consultantului artistic Valeru Ciurea, reprezentantul Centrului Județean de Cultură și Artă Olt (organizatorul principal al evenimentului alături de Primăria Ianca și Căminele Culturale din Ianca și Potelu) și al dr. Claudia Balaș, reprezentantul Muzeului Județean Olt, precum și alte referate de specialitate și articole vor fi tipărite într-un volum care să rămână mărturie a acestui demers.

Producători de vin din zonele viticole enumerate mai sus au participat la primul concurs de vinuri organizat la Ianca și Potelu cu prilejul acestei zile speciale din viața satului. Câștigătorii au fost desemnați de către un juriu condus de dr. Sergiu Ștefan Gorjan, de la Stațiunea de Cercetare Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani și din care a mai făcut parte Cristian Popa din Potelu. Astfel, locul I și locul al III-lea au fost obținute de vinuri de pe dealurile Morunglavului, (Laurențiu Dincă, respectiv Dumitru Stănică), locul al II-lea a fost obținut de către Nicușor Achim, din Potelu, iar cele două mențiuni de către Marius Gâlcă, respectiv Laurențiu Ionuț Coteț din Potelu.

„Vinul cu care am venit este din Nová neagră, Cârțiță, Berbecel și 1001, din zona Morunglav. Vinul este de buturugă, natural, fără zahăr adăugat, fără sulf, păstrat în butoi de fibră de sticlă.” **(Dumitru Stănică, Morunglav)**

„Vinul din Pietriș, Morunglav, este un vin sec spre demisec, ca și tămâioasa de altfel, tot din Pietriș. Vinul cu care am câștigat este un vin sec, cu o alcoolemie destul de ridicată, spre 14%, lucru destul de greu de obținut la un vin de producător, care nu este din struguri nobili. Asta se datorează în primul rând solului și condițiilor de climă și de expunere la soare.” **(Laurențiu Dincă, câștigătorul premiului I)**

Premiile și diplomele au fost oferite de către Centrul Județean de Cultură și Artă Olt și Primăria Ianca. Diplome de merit au primit și partenerii acestui important proiect: Căminele Culturale Ianca și Potelu reprezentate de Marian Șerban, Muzeul Viticulturii și Pomiculturii Golești reprezentat de către dr. Iustin Dejanu, Stațiunea de Cercetare și Dezvoltare

Viti-Vinicolă Drăgășani reprezentată de către dr. Șergiu Ștefan Gorjan, Căminul Cultural Morunglav reprezentat de către Laurențiu Dincă, Primăria Morunglav reprezentată de către Dumitru Stănică, Constantin Radu și Lulu Meianu, Muzeul Județean Olt reprezentat de către George Smarandache și dr. Claudia Balaș, Asociația Cultural-artistică Bujorelul – al cărei grup vocal compus din Florian Mărghidanu (coordonatorul grupului), Bogdan Iulian Roșu, Aurel Mircea, Eugen Daniel Dobre, Andrei Răzvan Dima, Marius Daniel Popescu - a susținut un mini-concert cu cântece dedicate viei și vinului - și Asociația Culturală Olt Artis, reprezentată de Nicolaie Dincă, cel care a recitat câteva poezii și a interpretat o scenetă umoristică pe temă.

Ca organizator, nu poate fi bucurie mai mare decât aceea pe care am avut-o anul acesta, când comunitatea din Ianca și Potelu a venit către CJCA Olt, dorind să continuie și anul acesta ceea ce am început în urmă cu 15 ani, sărbătorirea Sfântului Trifon, cu tot ceea ce presupune această sărbătoare.

Constantin Brâncuşi şi Maria Tănase,
o întâlnire sub zodia cântecului

În 1952, Margit Pogany (n. 1880, Budapesta - d. 31 decembrie 1964, Comberwell, Australia) scotea la vânzare, la New York, ***„cel mai vestit portret al epocii moderne”,*** după aprecierea lui Sidney Geist, lucrat în 1910, desăvârşit de Brâncuşi în mai multe versiuni, din marmură colorată sau bronz, adeverind că, de felul ei, muza budapesteană a fost mai degrabă ***„o mâţă insignifiantă care a împodobit atelierul maestrului”,*** atunci la vârsta de 34 de ani, decât marea iubire a lui Brâncuşi. Nici Peggy Guggenheim, milionara americană o ***„femeie dură şi mercantilă”***, după unii biografi, nu s-a sfiit să ia cu ea în America, **Pasărea de bronz**, achiziţionată pentru muzeul său personal din Veneţia, de teamă ***„să nu cadă în mâinile hitleriştilor”,*** susţinea ea. Aceste episoade, disparate, dar pilduitoare în felul lor, confirmă interesul marelui artist cu origini gorjene pentru femeile frmoase, care, de altfel, nu au lipsit din viaţa sa, ***„înşiruindu-le ca pe un şirag de perle în calea vieţii”***, cum avea să confime prietenul său de o viaţă, V. G. Paleolog, în confesiunile făcute lui Petre Pandrea (Brâncuşi. Amintiri şi exegeze, Ed. Fundaţiei C. Brâncuşi, Tg. Jiu, 2000, p. 292).

Analizând erosul brâncuşian, fundamental diferit de ***„coşmarul romantic şi biografia firavă în întâmplări a lui Eminescu”***, de plidă, Petre Pandrea ajunge la concluzia că marele sculptor a fost în mod constant preocupat de ideea unei împliniri sub semnul lui Eros, situată între plenitudine şi puritate, potrivit firii sale de ţăran-artist. Într-o serie de teme-conversaţii, publicate de acelaşi Petre Pandrea în volumul **Portrete şi controverse** (vol. I, 1945), se vorbeşte, în chip aforistic, despre o veritabilă ars amandi brâncuşiană, creată după modelul lui Ovidiu, având la bază problema moralei, creată după felul cum au rezolvat problema de mii de ani, ţăranii români. În esenţă, Brâncuşi aprecia că Erosul joacă un rol imens în existenţa individuală, coborându-se concret sub forma harului ***„Plenitudinea lui Eros este Euforia, o formă de sănătate şi puritate”***, susţinea Brâncuşi, amintind că cei trei zei antici, Ianus, Eros şi Priap care veghează asupra adevăraţilor bărbaţi, fără a-i incomoda. Aşa se petrec lucrurile pe tărâm românesc, susţinea Brâncuşi şi aşa se vor perpetua câtă vreme proles (devenit, în zilele noastre, proletar) are ca familie semantică prolificitatea, semn că bărbatul care nu se teme de muncă, nu se teme nici de viaţă.

Pornind de la aceste sumare consideraţii etico-sociale putem înţelege de ce contemporanii erau fascinaţi inclusiv de prolificitatea erotică a artistului, Peggy Guggenheim, Peghiţa sau Căpriţa, cum o numea Brâncuşi în intimitate, vorbind, chiar, pe şleau, despre ***„haremul bătrânului paşă”*** dunărean, care şi-a nemurit iubitele în statui de marmură sau bronz, făurite în diverse variante.

Fără a mai zăbovi în budoarul maestrului, vom constata doar că Brâncuşi n-a fost doar un sculptor al ideilor, ci şi un ideolog, un moralist, poate chiar un filosof, în felul său, care a reluat câteva din marile teme/mituri ale omenirii, creind noi versiuni pornite de la leit-motivele clasice. Între acestea, exemplară rămâne **Pasărea măiastră**, modelată pentru prima dată în 1937, sub titlul **Păsăruica**, şi expusă la ***Pavilionul României de la marea Expoziţie de la Paris.*** Ulterior, ar mai fi creat, apreciază biografii săi, alte aproximativ 23 de versiuni diferite ale Păsării, în marmură şi bronz, inclusiv o variantă din aur, pentru Templul Descătuşării (Temple of Deliverance), din Indore, India, proiect, din păcate abandonat. De altfel, perioada 1937-38, ca şi anul 1939, reprezintă etapa ce mai fertilă a vieţii artistului, în acest inteval vizitând în mai multe reprize România, în special pentru realizarea Ansamblului de la Tg. Jiu **(Coloana pomenirii fără sfârşit, Poarta eroilor/sărutului şi Masa rotundă cu 12 scaune)**, lucrat ***„pe veresie”*** (fără bani) de Brâncuşi şi oferit comunităţii locale ca pe un dar pentru anii de tinereţe, când a fost, la rândul său, creditat de mediul negustoresc şi mic burghez în care s-a format.

Din această perioadă datează şi întâlnirea/relaţia cu Maria Tănase (1913-1963), solistă de mare succes atât în mediile populare cât şi în rândul protipendadei, gratificată cu epitetul de ***„pasărea măiastră a cântecului românesc”***, de însuşi Nicolae Iorga, cu ocazia unei vizite efectuată de artistă la Universitatea de Vară, din Vălenii de Munte. În mod firesc, mărturii directe ale acestei întâlniri nu avem, cu excepţia unei fotografii, executată la New York, cu prilejul Expoziţiei Universale, din 1939, în fapt ultimul episod al unei relaţii consumată în intimitate şi discreţie. Este încă o dovadă despre distincţia conceptuală aplicată de Brâncuşi, între ***„Balcanul sănătos”***, cum îl numea marele sculptor, şi ***„plenitudinile scandaloase”***, din Parisul monden şi superficial.

Sub aspect strict uman, ***„etica Balcanului”***, expresie a naturaleţii şi realismului în comportamentul erotic cotidian, primează, în opinia lui Brâncuşi, îndemnându-l să privească cu reţinere comportamentul pitoresc, similar cu cel al unor ***„demimondene şi prostituate de lux”***, constatat la unele femei din anturajul său cosmopolit, capabile, cum a procedat Margit Pogany, de pildă chiar să comercializeze, în folos propriu, *„amintirile”* sau chiar dovezile concrete, materializate sub forma unor opere de artă, ale unor iubiri consumate.

Spre deosebire de acest tipar erotic, vitriolat de interese materiale meschine, relaţia lui Brâncuşi cu Maria Tănase se situează strict în plan spiritual, departe de orice vulgaritate sau substrat pervers. Iată, de pildă, mărturia directă a artistei, încredinţată muzicologului George Sbârcea, şi consemnată ca atare, peste ani, aidoma unei flori presate păstrată într-un album: ***„Între oamenii care au venit să mă asculte la New York a fost şi George Enescu. După ce i-am cântat, eu i-am sărutat mâna (s.n.), aşa cum i-o sărutasem şi lui Nicolae Iorga, la Văleni. I-aş fi sărutat-o şi altui român de seamă, oltean de-al nostru, Constantin Brâncuşi. Numai că el mi-o luase înainte, sărutându-o dânsul pe a mea (s.n.). - Zi-i, Marie, la despărţire, un cântec oltenesc. În timp ce-i cântam Lung e drumul Gorjului, că şi el era din Gorj, şi-a ascuns faţa către perete ca să nu-i văd lacrimile”*** (George Sbârcea, Maria Tănase îşi povesteşte viaţa, Bucureşti, Ed. Romhelion, 1991, p. 27).

În aceeaşi manieră evazivă, brodează şi alt biograf, Petre Gheaţă, care împreună cu avocatul Clery Sachelarie, soţul Mariei Tănase, reia epic episodul, îmbogăţindu-l cu noi amănunte, desigur cvasi-fictive: ***„Maria îi cântă. Brâncuşi se întoarce cu faţa la perete. Cântecul se sfârşise. Brâncuşi îşi ştersese lacrimile. Maria îi sărută mâna (s.n.) - Nene Costache, în curând ne vedem pe Jii, neică, pe Jii, la Gorj”*** (Maria Tănase şi cântecul românesc, Ed. Uniunii Compozitorilor, 1965, p. 82). Mai expresiv, utilizând largi metafore învăluitoare, este Tudor Nedelcea. După ce invocă şi el episodul despărţirii, din 1939, de la New York, adaugă de la sine: ***„Sărutările lui erau tandreţea oltenească, coloana infnită era zborul sufletului său, iar masa din zăvoiul de pe Jii, era masa unde îşi ospăta prietenii în atelierul său”*** (?! -s.n.). Apoi continuă: ***„Pe Brâncuşi, Maria Tănase l-a iubit şi l-a înţeles. L-a adorat, deşi se certau, el făcându-o Casandră şi bocitoare profesionistă. La moartea lui Brâncuşi, Maria Tănase a rostit, cu lacrimi, bocete adevărate”*** (Pasărea măiastră, Craiova, Ed. Lotus, 1993, p. 17).

În această serie, menită să transfigureze o serie de raporturi erotice într-o eflorescenţă stilistică, se înscrie şi scenariul muzical *Ne vedem la Paris* (dramă într-un act şi trei tablouri, Ed. Muzicală, 2012), datorată scriitorului şi compozitorului Marin Voican-Ghiroiu (n. Com. Ghiroiu, jud. Olt, la 1 aprilie 1941), cunoscut deopotrivă ca autor dramatic (al pieselor *Focul, Speranţa, Deznădejde şi credinţă* etc.), dar şi compozitor de piese folclorice (autor al muzicii de pe albumele *În poiană, la Olteţ, De-ar fi dorul fân cosit sau, mai recent, Cu Anton Pann în cârciumioară, la Deşliu*, majoritatea interpretate de solista Rodica Anghelescu).

Interesul autorului pentru viaţa şi activitatea Mariei Tănase este constant, datând, după propriile mărturii din 1956, an când, copil fiind, o cunoşte personal pe marea solistă, episodul fiind consemnat într-un capitol distinct al cărţii *Cum am cunoscut-o pe Maria Tănase*. Descrierea este, evident, convenţională, ca de altfel şi întreaga relatare: ***„Am plecat bucuros în direcţia pe care mi-o arătase nenea Franz (fratele artistei - n.a.). În faţă mi-a apărut o doamnă într-o rochie de mătase de culoare vernil, iar pe cap avea***

GAZETA de SUD

o pălărie albă cu flori liliachii. Doamne, câtă graţie, ce distinsă era".

Cu precizarea că scena (presupusă) are loc la casa părintească a artistei de pe strada Livada cu Duzi, nr. 14, din cartierul bucureştean Mărţişor, mai semnalăm că a fost transpusă şi muzical, de acelaşi compozitor în compoziţia Marie, te-am îndrăgit (doină), interpretată în 2005 de solista Rodica Anghelescu, la Festivalul Maria Tănase, de la Craiova: *„În Mărţişorul din deal / Cântă-un fluier de caval / Şi-n Grădinarii din vale / Un glas de privighetoare... etc.).*

Revenind la scenariul dramatic utilizat de compozitor drept pretext pentru introducerea unui număr de 8 compoziţii muzicale, originale, evident, de inspiraţie folclorică, vom constata că, sub aspect factic, este evocată perioada 1937 - 38, când, prezent la Târgu Jiu pentru definitivarea Ansamblului memorial dedicat eroilor din primul război mondial, Brâncuşi are o presupusă re/întâlnire cu artista, prilej de a reconstitui, cu mijloace artistice, o stare de extaz lirico-muzical. Este evocată, în context, Pasărea măiastră, ca operă definitorie a artistului, dar şi ca sugestie, sensibil mascată literar, a calităţii de muză a tinerei interprete. În mod cu totul inspirat, şi în acord cu psihologia erotică a sculptorului, sunt redate, estompat, şi episoadele erotice ale acestei legături: **„Brâncuşi:** - ***„Of, nu pot să uit, în clipa despărţirii, pe eroii noştri au plecat să lupte în război... Şi-au îmbrăţişat pentru ultima dată copii, părinţii şi iubitele, iar sărutul lor a rămas ca o veşnică amintire pe care am dăltuit-o pe stâlpii porţii. Maria Tănase: - Nu pot să te las să pleci până nu vei simţi dulceaţa sărutului pe care-l primeai în copilărie de măicuţa matale ...".***

Cele mai inspirate momente ale piesei sunt, evident, transpunerile muzicale, culminând cu romanţa În gara sufletelor aprinse *(„Sub un cer tremurător de dor,/ Peron cu-un singur călător,/ Te-aştept să vii cu trenul următor,/ S-aduci buchete de narcise, etc,etc.")*, cu aluzie, evident, la o posibilă şi ipotetică întâlnire de la Paris, ratată însă de solistă. Într-un Epilog, reapare, transfigurată, o altă imagine a Păsării Măiastre, de data asta convertită într-o Mierliţă. Marea solistă poposeşte, în 1962, la Mânăstirea Tismana şi, presărând ***„câteva boabe de tămâie pe tăciunii ce mocneau în ulcica de pământ"*** (reapare, iată şi motivul bocitoarei!) visează la convertirea măicuţei tinere, prin harul Fecioarei Maria, într-o mierliţă, cu gheruţele pătate de sângele Domnului.

Apreciat deopotrivă de muzicologul Octavian Ursulescu, dar şi de maestrul Gheorghe Zamfir (v. art. Un oltean de-al meu), scenariul lui Marin Voican-Ghiroiu ar merita, desigur, să fie transpus filmic şi difuzat curent pe posturile de televiziune, cel puţin pentru că evocă, cu mijloace româneşti, un episod erotic ignorat de mulţi exegeţi brâncuşieni. Tuturor esteţilor moralişti, eterocliţi şi cosmopoliţi, care au văzut în Brâncuşi un extrovertit pasional, un zeu Priap în continuă acţiune, compozitorul român Marin Voican-Ghiroiu le dă o replică artistică exemplară, altoită pe structura naţională a artei şi pe adevărurile eterne ale erosului brâncuşian, pus sub duhului ***„Pravilei craiovene"***, pe care a respectat-o toată viaţa.

Marian **NENCESCU**

Filosoful, jurnalistul și criticul literar și de artă Marian NENCESCU s-a născut la București, la 17 iulie 1953. Este absolvent al Colegiului Național „Ion Creangă", al Facultății de Filologie, a Universității din București (1976), al Cursului Postuniversitar de Jurnalism (Specialitatea Presă Scrisă), al Facultății de Jurnalism (1995), iar, din 2010, este Doctor în Filosofie, al Universității de Nord, din Baia Mare.

După absolvirea facultății, a lucrat ca documentarist la Institutul de Istoria Artei, din București, apoi, din 1987, ca reporter în presa centrală, pentru ca, din 1994, să devină funcționar public în Administrația Centrală, domeniul Cultură. Din 2009, a fost Șef de serviciu, Patrimoniu Cultural Bucureștean, la Biblioteca Metropolitană, din București, iar din 2018, cercetător științific la Institutul de Filosofie, Secția Filosofie românească, de unde a fost și pensionat, în 2021. Pe parcursul celor 45 de ani de activitate permanentă urcat toate treptele profesionale, fiind, pe rând, redactor, șef de rubrică, șef de serviciu, director, și senior-editor.

A debutat în presă în 1987, cu reportaje publicate în fosta revistă *„Viața Armatei"*, iar, în 1990, a debutat publicistic cu volumul Însemnări din Zilele Revoluției. În perioada 1998-2008 în calitate de manager cultural, a organizat cursuri de pregătire profesională la nivel de țară, și a publicat o serie de șase lucrări de specialitate (ghiduri, manuale, instrucțiuni etc), pe teme de biblioteconomie, muzeologie, comunicare publică și practica activităților culturale, destinate personalului intern, salvând astfel de la desființare câteva sute de locuri de muncă. În acest interval, a înființat și a condus două reviste de specialitate, Minerva și Monitor cultural-educativ, rezervate studenților și specialiștilor din mediul universitar.

După 2008, a condus Revista și Editura Biblioteca Bucureștilor, reușind să le impună viața culturală a Capitalei. Între 2012-2021, a publicat opt volume de istorie și critică literară și un volum de interviuri cu personalități ale vieții publice, culturale și literare, cele mai cunoscute fiind **Cititorul de control** (2014), **Respirația lecturii** (2016), **Artificii critice** (2020), **Delicii Istorico-literare** (2020) etc, cu totul peste 1500 de pagini, care l-au impus drept unul dintre cei mai redutabili critici literari ai momentului. Reviste precum ***Curtea de la Argeș, Pro-Saeculum, Astalis***, și, mai nou, ***Lumină Lină*** publică frecvent articole de **Marian Nencescu**, pe teme diverse, de la filosofie și teoria culturii, la evocări și cronici literare.

În filosofie, a debutat cu un studiu despre interpretarea timpului în basmul tradițional, cu referire directă la creația lui Petre Ispirescu, Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte, publicat, în 2017 cu titlul **Timp și Mit în basmul românesc**, prefațat de academicianul Gheorghe Vlăduțescu. În această calitate, participă regulat, cu comunicări, la cele mai importante Conferințe și Simpozioane de specialitate din țară, domeniile sale de referință fiind istoria filosofiei românești, filosofia culturii și filosofia istoriei. Este colaborator permanent la Revista de Filosofie din București.

Ca editor, a publicat un Jurnal filosofic, intitulat **Întrețineri** (2018), în colaborare cu academicianul Gheorghe Vlăduțescu, și volumul **Convorbiri** cu academicianul Alexandru Surdu (2021), un omagiu postum adus fostului său director de la Institutul de Filosofie, decedat în 2020.

Este membru al Filialei de Critică, Teorie și Istorie Literară, a Uniunii Scriitorilor, și membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, în cadrul căreia este și Președinte al Filialei Presă Culturală și membru în Consiliul Director al Uniunii. Este senior-editor al Revistei UZPR, și editor-coodonator al Revisei Astralis.

BIJUTERIA ASCUNSĂ A SPANIEI RURALE

În inima regiunii Salamanca, departe de tumultul oraşelor moderne, se află localitatea Mogarraz – un sat de o frumuseţe aparte, unde timpul pare să fi uitat să mai curgă. Cu străduţele sale pietruite, cu casele tradiţionale din lemn şi piatră şi o atmosferă ce îmbină misterul cu nostalgia, acest loc este o adevărată capodoperă a patrimoniului spaniol.

Ceea ce face din Mogarraz un sat cu adevărat unic nu sunt doar peisajele sale pitoreşti, ci şi galeria de portrete ce împodobeşte faţadele caselor. Aproape fiecare zid este decorat cu chipurile locuitorilor din anii ’60, pictate de artistul local Florencio Maíllo. Această iniţiativă artistică transformă întreaga localitate într-un muzeu în aer liber, unde trecutul se împleteşte cu prezentul, iar privirile blânde ale bătrânilor veghează asupra celor ce se plimbă pe aleile înguste.

Mogarraz este un loc în care obiceiurile se păstrează cu sfinţenie. Portul tradiţional al locuitorilor, broderiile fine cusute manual şi gastronomia locală sunt doar câteva dintre comorile acestei aşezări. O simplă plimbare pe străduţele sale îţi oferă ocazia de a descoperi mici ateliere artizanale, unde meşteşugarii duc mai departe arta prelucrării lemnului şi a metalului, la fel ca strămoşii lor.

Înconjurat de peisaje spectaculoase, Mogarraz este şi un punct de plecare pentru iubitorii de natură. Dealurile împădurite şi râurile cristaline oferă drumeţii perfecte pentru cei care doresc să exploreze sălbăticia acestei regiuni. Aerul curat, liniştea profundă şi trilul păsărilor creează un decor desprins parcă dintr-o poveste.

Vizitând Mogarraz, ai sentimentul că păşeşti într-o altă eră, pentru că acest sat nu este doar un simplu loc pe hartă, ci un colţ de lume în care trecutul continuă să respire prin fiecare piatră, prin fiecare privire şi fiecare adiere de vânt.

Pentru a înţelege mai bine despre ce este vorba, am să vă spun povestea acestei aşezări care ocupă o suprafaţă de 9 km^2 şi are numai 388 de locuitori. Ne vom întoarce, aşadar, în anul 1967. Primul primar democratic al acelor vremuri, Alejandro Martín Criado, fiind şi fotograf, a realizat câte o fotografie a fiecăruia dintre cei 388 de locuitori ai acestei aşezări, dat fiind faptul că toţi aveau nevoie de una pentru a-şi obţine cartea de identitate, iar primul atelier fotografic se afla undeva la o distanţa destul de mare. Negativele acestor imagini au rămas în uitare până mulţi ani mai târziu, când soţia lui le-a redescoperit într-un sertar, în timpul unei schimbări de domiciliu. În acel moment, au apărut multe îndoieli cu privire la ce să se facă de fapt cu această arhivă fotografică atât de specială, până când aceasta a ajuns în mâinile unui artist născut în Mogarraz: Florencio Maíllo. El a decis să picteze 388 de portrete, câte unul pentru fiecare fotografie, folosind ulei şi ceară pe plăci de metal. Cum termina unul, îl dăruia vecinului respectiv, sau familiei sale, în cazul în care acesta era deja decedat, pentru a fi agăţat pe faţada casei lui. Şi aşa s-a întâmplat cu fiecare dintre locuitori. După ce au fost terminate toate portretele, în anul 2012 a fost inaugurată o expoziţie pentru a le prezenta. Succesul a fost atât de mare încât mulţi alţi vecini l-au rugat pe Florencio să le picteze şi lor portretele pentru a fi agăţate pe faţadele propriilor locuinţe. Artistul şi-a continuat opera, astfel încât în prezent există mai mult de 700 de portrete presărate prin toată localitatea. În anul 2014, Mogarraz a fost declarat drept unul dintre cele mai frumoase sate din Spania, un loc unic care surprinde vizitatorii cu acest muzeu în aer liber. Un loc în care povestea celor care au trăit cândva în acele ţinuturi, se deapănă într-o suită de imagini care vorbesc fără cuvinte.

Aşadar, călătorule, pregăteşte-ţi rucsacul şi.... La drum! Viaţa este scurtă şi merită să fie trăită frumos! Experimentează lucruri noi, vizitează noi destinaţii, împrieteneşte-te cu oamenii şi priveşte mereu înainte! Numai aşa vei înţelege minunata lume în care trăim.

Pentru a ilustra mai bine cele descrise, ataşez mai jos câteva dintre fotografiile capturate în timpul vizitei mele la Mogarraz.

Violeta Andrei Stoicescu,
membră a UZPR, filiala Occident

O bijuterie medievală

Cetatea Făgărașului

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

O vizită în Țara Făgărașului este o ocazie binevenită să admiri privelişti de vis şi să faci cunoştinţă cu un şirag de locuri istorice de înaltă vibraţie spirituală. Valea Oltului ni se înfăţişează privirii cu privelişti fermecătoare, asemănătoare Alpilor Elveţieni, inspirând o pace interioară şi un echilibru al naturii cum nu găseşti în altă parte. Un defileu larg, un râu domol, păduri şi munţi parcă pictaţi de un maestru neîntrecut conferă o bucurie şi o împăcare cu tot şi toate... Doar o singură cale ferată, şi o şosea leagă valea de lumea îndepărtată.

Orice turist care va poposi aici, la poalele maiestuoase ale Munţilor Făgăraş, este obligat să facă o selecţie, din păcate foarte restrictivă, a locurilor ce ar trebui vizitate în itinerariul său, fiindcă fiecare dintre popasuri îi va lua negreşit câteva ore de contemplat, în linişte, bogăţii neaşteptate, iar timpul pare din ce în ce mai scurt.

Iată doar câteva dintre lăcaşurile ce pot fi vizitate: **Mânăstirea Sâmbăta de Sus**, perlă a Ţării Făgăraşului, ctitorie brâncovenească, cu un muzeu unicat de icoane pe sticlă şi carte veche; **abaţia cisterciană de la Cârţa**, situată pe malul stâng al Oltului, ridicată în perioada 1205-1206, în stil gotic, de către călugări cistercieni, strămutaţi din zona Timişului, care au beneficiat de munca unor meşteri pietrari veniţi din Franţa; **biserica rupestră de la Şinca Veche**, unul dintre cele mai vechi monumente feudale româneşti, cunoscută şi sub numele de Templul Ursitelor, despre care se spune că ar poseda o puternică energie telurică; **Cetatea Făgăraşului, o bijuterie medievală.**

Ajungând în această zonă la sfârşitul anului 2024, mi-am îndreptat atenţia asupra unui important simbol reprezentativ pentru Ţara Făgăraşului, de fapt cel mai impunător monument medieval, dintre cele mai mari şi mai bine păstrate din întreaga ţară şi chiar din Europa, fiind vorba de cetatea cu acelaşi nume, considerată ca fiind una dintre cele mai frumoase complexe feudale fortificate de Ev Mediu din lume.

Istoria sa se pierde în negura timpului, plină de lupte sângeroase. În mijlocul văii, lângă râu, se află oraşul Făgăraş, iar în centrul localităţii se înalţă o cetate impunătoare, înconjurată de un şanţ lat şi de un zid înalt. Este un castel veritabil, o fortăreaţă în adevăratul sens al cuvântului.

Potrivit Cronicii Mânăstirii franciscane de pe aceste locuri, aici exista o fortificaţie, ce ar fi fost ridicată încă înainte de Era Noastră, probabil în timpul dacilor. Din această perioadă s-au descoperit urme de locuire la Comana de Jos, Veneţia de Jos, Părău, Şinca Veche, Arpaşu de Sus şi la Racoş.

De-a lungul râului Olt şi la nordul Ţării Făgăraşului romanii au înălţat castrele militare de la Hoghiz, Feldioara şi Cincşor.

În anul 1910, în stânga Oltului, la Feldioara, au fost dezgropate două lingouri de aur, datate sfârşitul secolului al IV-lea, în perioada împăratului Teodosiu, fiind atribuite goţilor. Acestea demonstrează, asemenea tezaurului de bronz de la Hoghiz-Ungra, descoperit tot în Ţara Făgăraşului, datat, de asemenea, în secolul al IV-lea, că Valea Oltului, în special Ţara Făgăraşului, a reprezentat un culoar de trecere important în epoca migraţiei popoarelor.

Nu putem şti cum arăta pe acele timpuri vechea cetate, dar se cunoaşte faptul că, în timpul celor două războaie dintre Decebal şi Împăratul roman, castelul a fost trecut prin foc şi pară, ajungând o ruină.

În vremea Împăratului Claudiu, respectiv între anii 207-210, a fost refăcut pentru a face faţă năvălirilor *„barbarilor”* din nord. Hunii, atacând posesiunile Imperiului Roman, au ruinat din nou castelul. Continuitatea de existenţă a populaţiei daco-romanizate în Ţara Făgăraşului este confirmată elocvent de izvoarele toponimice. Conservarea de către localnici a numelui antic

al râului Olt (în latină Alutus), într-o formă fonetică corespunzătoare legilor fonologice ale limbii române Olt, până spre sfârşitul secolului al XIV-lea, şi transmiterea lui în secolele al XI-lea - al XII-lea populaţiilor nou venite argumentează această continuitate.

Începând cu secolul al XI-lea, asistăm la procesul de aşezare pe teritoriul Ţării Făgăraşului a unor grupuri de alani, pecenegi şi cumani. Întâlnim aici şi Castele ale Cavalerilor Teutoni, chemaţi să apere Transilvania împotriva năvălirii

Români în Andalucía

hunilor. Ocuparea completă a teritoriului şi includerea sa în interiorul graniţelor statului maghiar s-au produs în ultima treime a veacului al XII-lea. Câteva decenii mai târziu, în primii ani ai secolului al XIII-lea, apar şi primele informaţii scrise, provenite din cancelaria regală maghiară, cu privire la realităţi istorice din cuprinsul Ţării Făgăraşului.

Cronica amintită mai sus precizează că acest castel de la Făgăraş a fost reconstruit, în perioada 1310-1312, pe timpul nobilului maghiar Vladislav Apor, o a doua intervenţie similară petrecându-se în anul 1342, la ordinul regelui Ludovic cel Mare.

În anul 1366, ca urmare a trecerii Ţării Făgăraşului în stăpânirea lui Vlad I, domnul Ţării Româneşti, cetatea ajunge şi ea în mâinile voievozilor români. Printre efemerii stăpâni ai acestei cetăţi amintim pe Iancu de Hunedoara, apoi pe Ştefan Mailat, principe al Ardealului, român originar din Comana de Jos, care rezistă în această cetate asediului turcilor, în 1541. Neputând ocupa fortăreaţa, solii lui Mustafa Paşa îl atrag pe Mailat într-o capcană, promiţându-i că ***„atât timp cât va fi soarele pe cer”*** nu o să păţească nimic. Dar, după apusul soarelui, interpretând după bunul plac angajamentul luat, turcii l-au declarat prizonier.

În 1630, castelul a fost prevăzut cu un şanţ lat şi adânc, alimentat cu apă din Olt printr-o galerie subterană, care există şi în zilele noastre. Sub castel şi zidurile sale s-au descoperit multe galerii, mai mari sau mai mici, cu conexiune între ele.

Având aceste calităţi, Cetatea Făgăraşului a fost aleasă reşedinţă a principilor Transilvaniei, forma consacrată, pe care o vedem şi în zilele noastre, începând să se definească treptat, în ultima parte a secolului al XVI-lea şi în prima jumătate a secolului al XVII-lea.

Actuala Cetate Făgăraş a cunoscut de-a lungul timpului multe modificări şi completări. Astfel, ansamblul medieval este format dintr-un castel de formă pătrată, străjuit de patru turnuri de colţ şi împresurat de o incintă fortificată, având metereze prevăzute cu goluri de tragere (creneluri), căi de comunicaţie între străjerii de pe ziduri, precum şi câte un bastion în fiecare colţ. Construcţia acestei cetăţi a debutat în prima parte a veacului al XIV -lea, pe locul unei vechi întărituri de pământ, având ca scop apărarea ţinuturilor Ţării Făgăraşului de năvălirile turcilor şi tătarilor. Această importantă fortificaţie a cunoscut o epocă de mare înflorire sub glorioasa domnie a lui Mihai Bravu, aici Doamna Stanca, soţia domnitorului viteaz, organizând petreceri, în prezenţa mai marilor locului. Din nefericire, tot aici, Doamna Stanca, împreună cu copiii, Florica şi Nicolae Pătraşcu, au primit în 1601 groaznica ştire a uciderii mişeleşti a lui Mihai Viteazul.

Importante lucrări de modernizare sunt desfăşurate prin grija principilor Balthazar Bathory (1589-1594), Gabriel Bethlen (1613-1629) şi Gheorghe Rackoczi I (1631-1643). Astfel, Gabriel Bethlen a adus arhitecţi din Italia, aceştia imprimând clădirii elemente specifice stilului Renaşterii - motive florale şi steme, stucaturi, loggii deschise în arcuri; tot după model italian, apar la colţurile cetăţii cele patru bastioane – cazemată.

În timpul lui Gheorghe Rackoczi I, s-au dublat zidurile exterioare dinspre nord şi de sud, ajungându-se, cu umplutura de pământ, la o grosime de 8 metri, asigurând cetăţii un caracter aproape inexpugnabil.

Pe de altă parte, după diminuarea pericolului otoman, acest impunător ansamblu medieval, cu adaptări şi adăugiri de construcţii, ajunse la apogeu în secolul al XVII-lea, va deveni un centru al marelui domeniu al Făgăraşului, dar şi o fastuoasă reşedinţă princiară. Astfel, în fiecare zi, roboteau în cetate 1560 de iobagi, lucrând în trei schimburi. Fiecare sat era obligat să predea anual cetăţii câte o căprioară, 16 găini, cereale, unt, miere, vin, iar în timp de război câte 200 de călăreţi.

Imediat după terminarea Primului Război Mondial, ASTRA a propus ca, în măsura posibilităţilor, Cetatea Făgăraşului, a Huniazilor şi Castelul Bran să devină muzee regionale.

Totuşi, date fiind condiţiile vitrege din acei ani, Cetatea Făgăraşului a fost folosită ca loc de internare a unor cetăţeni străini, aflaţi fie în detenţie, fie în refugiu: militari maghiari (1920-1921), ucraineni şi ruşi (1922), polonezi (1939).

Prin anii 60 ai secolului trecut s-a început restaurarea cetăţii, în prima fază a lucrărilor procedând-se la consolidarea acesteia şi la amenajarea unui lac în marile şanţuri de apărare de pe vremuri.

În deceniul următor, în interiorul acestui complex medieval s-a organizat Muzeul Ţării Făgăraşului **„Valer Literat”**, care adăposteşte în prezent relicve istorice şi etnografice, o bogăţie de documente şi mărturii despre locuitorii Ţării Făgăraşului.

În anul 1923, preotul şi cărturarul Valeriu Literat (1885-1972) a donat o bogată colecţie etnografică proprie. La început, muzeul din Făgăraş a funcţionat sub egida **„ASTREI”** şi a donatorului, până în 1951, când i-a fost atribuit un sediu propriu, primind statutul de muzeu de stat. După moartea la Iaşi (1972) a lui Valeriu Literat, în anul 1973 muzeul orăşenesc a fuzionat cu secţia muzeală, organizată în anul 1968, funcţionând în Cetatea Făgăraşului.

Până în anul 1981, această instituţie s-a numit Muzeul **„Cetate Făgăraş”**, apoi, în perioada următoare, s-a numit **„Muzeul Ţării Făgăraşului”**, până în anul 2004. De la această dată, până în prezent, el se numeşte **Muzeul Ţării Făgăraşului „Valer Literat”.**

Având un profil mixt, (istorie, etnografie şi artă), Muzeul Ţării Făgăraşului **„Valer Literat”** cuprinde valoroase colecţii: arheologie, arme, numismatica, cahle, carte românească, documente, lapidarium, sticlărie, arta decorativă şi plastică, ceramică populară, port popular, ţesături, obiceiuri, icoane pe sticlă, ouă încondeiate, arta lemnului, lemn-os-fier, meşteşuguri, s.a.

Expoziţia de bază reprezintă evoluţia civilizaţiei Ţării Făgăraşului, fiind structurată pe trei secţiuni:

1. Istoria Ţării Făgăraşului: arheologie, epoca medievală, epoca modernă şi arme (în Turnul Donjon); Acestui domeniu îi sunt rezervate Sala de istorie medie şi Sala de istorie modernă;

2. Etnografia Ţării Făgăraşului: ceramică, ţesături, port popular, interior ţărănesc, icoane, etc. Pentru colecţiile deţinute, este rezervată Sala de ceramică şi Sala de etnografie;

3. Galeria de sculptură **„Virgil Fulicea”** (1907-1979), aflată în Sala Dietei, prezintă lucrările colecţiei pictorului făgărăşean, donate muzeului.

Am vizitat de asemenea încă două frumoase săli ale acestui impresionant muzeu: Sala de Artă Religioasă (ţărănească şi cultă), precum şi Sala de arme.

Cetatea Făgăraşului, măreaţă şi impunătoare, situată chiar în centrul municipiului Făgăraş, în judeţul Braşov, este şi rămâne o invitaţie la călătorie în trecutul medieval al României, în istoria ţării noastre.

PLOTOGEA

Nicolaie Tony Dincă

—Numai mie mi se putea întâmpla una ca asta, se gândea cu voce tare tânărul sergent major de miliție Sutașu, în timp ce se uita la tălpile cizmelor Blinken pe care le avea în dotare. În urmă cu o zi le pusese prin lipire cu prenadez adăugiri de cauciuc peste tălpile confecționate din talpă de talpă, pentru a le asigura o aderență mai bună și pentru a le proteja de uzură. Acum se uita ușor prostit la aceste pingele, care deja începuseră să se dezlipească, deși nu le aplicase decât cu o zi în urmă, și se întreba mirat unde o fi greșit. Și-a refăcut în minte toată procedura pe care a urmat-o pentru a lipi acele pingele și a ajuns la concluzia că procedase fără cusur. Prin urmare nu mai rămânea altă concluzie de tras decât aceea că prenadezul folosit de el, produs achiziționat din comerțul de stat, fusese unul de proastă calitate, motiv pentru care acum începuse să se întrebe dacă nu cumva este greșit să ai încredere deplină în produsele autohtone. Și cum stătea el așa, privind ca un nătâng la cizme, deodată în birou a intrat plutonierul adjutant Lungu, răsucindu-și mustața îngălbenită de la atâtea papiroase de Mărășești fumate pe sub ea de-a lungul anilor.

—Ce e, măi tovarășe ajutor de nădejde? Cu ce problemă existențială te confrunți dumneavoastră acoloșa? a întrebat el, făcând pe cultivatul.

—Ce să fie, tovarășul șef de post? Ia uitați-vă și dumneavoastră, am lipit mai deunăzi niște pingele la tălpile cizmelor mele de serviciu și constat cu neplăcută surprindere că ele au început să se dezlipească. Acum stam și mă gândeam că am greșit eu pe undeva cu lipirea.

—Dar ți-a trecut prin cap cumva că materialele folosite puteau fi expirate sau de proastă calitate? a plusat comandantul.

—Uitați, la asta nu m-am gândit, a răspuns rușinat subalternul.

—Păi dacă nu ești șef de post nu ai cum sa le știi pe toate. Că e multe și e dificile, s-a dat înțelept adjutantul. Sfatul meu este să mergi cu cizmele la Plotogea, cizmarul din capul satului, ăla care șade cu casa lângă pădurea Mânjina, și să-l rogi pe el să îți lipească din nou pingelele la cizme. Îi dai și tu acolo maxim cincizeci de lei pentru pricepere și deranj și ai rezolvat problemurile.

—Bună idee, șefu', așa am să fac, a răspuns entuziast tânărul milițian. După amiază, când sunt liber, iau cizmele și mă duc la tovarășul Plotogea cu ele.

***

Toma Ion era un om pirpiriu, aproape nesemnificativ în peisajul cotidian. El executase vreo doi ani de pârnaie – de beșaură, după expresia lui –, pentru că fusese prins în flagrant delict în timp ce fura o traistă de porumb din cultura IAS-ului și în plus găsise de cuviință tocmai atunci că e normal ca în acele condiții să îl scuipe și să îl amenințe cu bătaia pe plutonierul major Ciupac Argintel, cel care făcuse prinderea, fapt care i-a agravat pedeapsa. Partea bună a detenției a fost aceea că în penitenciar învățase meseria de cizmar și odată întors acasă se apucase de reparat ciubotele consătenilor lui. Nu era el vreun expert în meseria asta, dar oamenii erau mulțumiți de serviciile lui. Cu toate astea, subiectul colectiv denumit îndeobște „lumea" îl poreclise „Plotogea" și de atunci așa i-a mers numele. Toma Ion știa cum îi zicea lumea, dar nu prea se sinchisea de una ca asta. Acceptase cumva că nu prea are ce să facă împotriva obiceiurilor proaste ale lumii și își vedea de ale lui.

În după-amiaza aceea de toamnă Plotogea ședea pe scăunel sub nucul din curtea sa și își confecționa tacticos o papiroasă din mahoarcă, din tutun chior uscat și tocat mărunt, pe care îl învelea în hârtie de ziar. Când tocmai începuse să soarbă cu nesaț din trabucul său Toma Ion a auzit pe cineva strigând la poarta sa:

—Nea Plotogea!... Băi nea Plotogea!! Sunteți acasă?

—Care ești, mă? a răspuns așa, mai mult ca pentru el apelatul. Apoi s-a ridicat de pe scăunel și a plecat cu pași mărunți către stradă. Când a ajuns la poarta a văzut… albastru. Era noul ajutor de șef de post din localitate despre care auzise că este al dracului. Plotogea a văzut albastru și pentru faptul că de la ultima lui aventura cu miliția rămăsese cu o forma de ură față de oamenii instituției respective, așa încât pe unde îi întâlnea începea să vadă albastru în fața ochilor.

—Să trăiești nea Plotogea! Sunt sergentul major Sutașu de la postul de miliție din localitate.

—Vă cunosc, vă cunosc… Cu ce pot să vă ajut? l-a întrebat meseriașul pe milițian.

—Uite, nea Plotogea, am și eu cizmele astea de serviciu care necesită niște pingele pe tălpi, deoarece a început sezonul ploios. Mă puteți ajuta? a întrebat clientul tablagiu.

—Da, domn'e șef! Dați-le încoace și reveniți peste o oră.

—Vă mulțumesc, nea Plotogea! Poftiți de la mine pentru deranj cincizeci de lei. E de ajuns? a întrebat milițianul.

—Ajung, ajung… a răspuns cizmarul și a plecat cu obiectele milițianului, decis să le opereze. „Carâmbii mă-tii de milițian! Auzi: nea Plotogea?!... Lasă că te pun eu bine!" se gândea meșterul.

***

Peste o oră milițianul și-a luat cizmele de la Plotogea și a plecat acasă cu ele în traistă. A doua zi de dimineață, pe o vreme ploioasă sergentul major Sutașu a plecat la serviciu pe picioare încălțat cu cizmele sale văxuite și potcovite cu pingele de către Plotogea. A trecut și prin vreo câteva bălți și când a ajuns la serviciu și-a orientat pe sub sub birou tălpile cizmelor spre reșoul electric cu care se încălzea biroul de lucru de la postul de miliție. După aproape o jumătate de oră a venit la serviciu și șeful de post. Când l-a văzut că vine, sergentul major Sutașu și-a retras picioarele de lângă reșou și s-a ridicat regulamentar în picioare ca să dea raportul comandantului, după cum acesta avea pretenția în fiecare zi.

—Ce faceți, băi tovarășe ajutor? E toate bine? a întrebat aparent interesat comandantul.

—Da, tovarășul comandant. Vă mulțumesc de întrebare! a răspuns subalternul.

—Da' cu aceste pingele de cauciuc de lângă reșou ce este pe jos? Ce sunt cu ele pe aici?(sic)

Pe Sutașu l-a luat cu călduri. Când a văzut pingelele pe jos și-a ridicat pe rând cizmele și le-a studiat tălpile. Cu această ocazie a constat că pe tălpi se mai aflau doar niște resturi de ceară neagră care lăsau urme pe parchetul din birou.

Comandantul și-a dat seama ce se întâmplă și a izbucnit într-un râs gros și sacadat iar subalternul s-a înroșit tot și nu mai știa ce să zică.

—Ți-a tras-o Plotogea, ajutorule, nu-i așa?... Poate că nu i-ai plătit îndeajuns de suficient…, și-a dat cu părerea comandantul.

—Ba l-am plătit, tovarășu' comandant. I-am dat o hârtie de cincizeci de lei cu figura tovarășului Tudor Vladimirescu pe ea. Nu e bine? a răspuns sergentul major.

— Ba e foarte bine. Stai liniștit că după program mergem împreună la Plotogea că să dezlegam rezolvarea misterului. Acum hai să ne ocupăm de sarcinile de serviciu! a ordonat comandantul.

—Am înțeles! a răspuns sec subalternul și s-a apucat de hârțogăreală.

***

Pe banca de la poarta locuinței sale Plotogea sugea liniștit din mahoarca lui. În după-amiaza aceea cerul era încă înnorat,

deşi ploaia se oprise demult. Doar un vânticel răcoros se strecura peste sat dinspre pădurea Mânjina, aducând cu el miros de umezeală şi de frunze moarte. Vreo câţiva fazani se certau pe limba lor prin desişurile din poiana de lângă casa lui Plotogea, pentru vreo femelă sau pentru alte pricini păsăreşti.

Acest idilic peisaj cu fumător de mahoarcă a fost deranjat de apariţia unei maşini Dacia de culoare albă, cu un girofar pe acoperiş, care a oprit la poarta locuinţei lui Plotogea. De la volan a coborât sergentul major Sutaşu care imediat a înconjurat maşina şi a mers la portiera din dreapta faţă a maşinii pe care a deschis-o, aşteptând lângă ea. Din măgăoaie a coborât greoi şi cu importanţă studiată plutonierul adjutant Lungu, şeful Postului de miliţie Beria.

—Bună ziua, tovarăşe Toma Ion! a salut cu vocea sa tunătoare comandantul.

—Sa trăiţi, tovarăşe comandant! a răspuns rece Plotogea.

—Avem următorul litigiu cu problemă: a venit la dumneavoastră ieri ajutorul meu, care este cu mine acum, şi v-a adus să-i reparaţi cizmele de serviciu. Cum se face atunci că piesele confecţionate de dumneavoastră nu au rezistat nici măcar o zi, deşi ajutorul meu a plătit pentru munca dumneavoastră? Îmi puteţi explica această întrebare cu dilemă? a întrebat condescendent adjutantul.

—Păi, tovarăşe comandant, ajutorul dumneavoastră nu a venit la mine. A venit la unul pe care l-a numit Plotogea ca să-i repare cizmele. Atunci Plotogea i-a plotogit cizmele cum s-a priceput şi el, adică i-a lipit pingelele cu un amestec de ceară şi cremă. Dacă ar fi venit la mine, adică la Toma Ion, cum veniraţi dumneavoastră acum, ehei, ce lucrare bună i-aş mai fi făcut! i-a răspuns şugubăţ doctorul de opinci. Daţi-mi încoace cizmele alea şi reveniţi peste o oră ca să le luaţi! Atunci să vedeţi ce lucrare bună ştie să facă Toma Ion. Plotogea e doar un plotogar.

Peste fix o oră, când maşina de miliţie a oprit din nou la poarta lui Plotogea, acesta a înmânat sergentului major Sutaşu, cizmele lustruite aşa încât puteai să-ţi faci freza în ele şi cu pingele noi prinse în cuie, başca nişte blachiuri metalice clasa întâi aplicate pe tocuri.

—Va mulţumesc, tovarăşu' Toma Ion, şi vă rog să mă scuzaţi că n-am ştiut cum să vă strig, a zis sergentul major uşor ruşinat.

—Aşa mai merge, tovarăşe miliţian. Să fiţi sănătoşi! a răspuns zâmbind Plotogea, mulţumit cumva de isprava sa.

Când a urcat din nou la volanul aotospecializatei de miliţie sergentul major Sutaşu l-a văzut pe şeful său zâmbind mulţumit:

—Ai văzut, tovarăşe ajutorule?!... Aşa se rezolvează problemurile.(?!) Cu tact. Mai zi ceva, dacă poţi!

Barcelona, orașul care te îmbrățișează și te testează

Teodora Olteanu, Barcelona

Adaptarea mea la viaţa din Catalunya

Mă numesc Olteanu Teodora, sunt originară din Mediaş, judeţul Sibiu, iar drumul meu spre Barcelona a început ca o experienţă profesională, dar s-a transformat într-o adevărată lecţie de viaţă. Am ajuns aici datorită unei practici la ambasadă, fără să ştiu că acest oraş îmi va deveni casă. Însă, dincolo de peisajele spectaculoase şi farmecul mediteranean, m-am confruntat cu provocările unei adaptări deloc simple.

Primele provocări: între entuziasm şi realitate

Dacă la început Barcelona mi s-a părut un oraş cald, primitor, plin de viaţă, curând am realizat că integrarea în Catalunya nu vine de la sine. Bariera lingvistică, diferenţele culturale şi ritmul de viaţă diferit m-au pus la încercare.

Spaniolă sau catalană? O dilemă continuă

Deşi ştiam spaniolă, aveam să descopăr rapid că, în Catalunya, limba catalană nu este doar o alternativă, ci un simbol al identităţii locale. În administraţie, la supermarket, în interacţiunile de zi cu zi, mi s-a întâmplat de multe ori să vorbesc în spaniolă şi să mi se răspundă în catalană. Iniţial, acest lucru m-a descurajat. Însă, cu timpul, am înţeles că nu era o formă de respingere, ci mai degrabă o mândrie culturală pe care trebuia să o respect. Am început să învăţ câteva expresii în catalană, iar asta a schimbat complet modul în care eram percepută. O simplă frază precum ***"Moltes gràcies!"*** era suficientă pentru a vedea un zâmbet în ochii interlocutorului.

Un ritm de viaţă cu totul diferit

Catalunya trăieşte într-un ritm propriu, mult diferit de ceea ce cunoşteam din România. Aici, prânzul începe la ora 14:00, cina abia după 21:00,

iar ***„siesta"*** nu este doar un mit – multe magazine chiar se închid după-amiaza. Iniţial, mi-a fost greu să mă adaptez acestui program, mai ales când încercam să îmi sincronizez viaţa socială. Îmi amintesc cum le-am propus unor colegi să ne vedem la o cafea pe la 18:00, iar ei mi-au răspuns uimiţi: ***„Dar cine iese aşa devreme?"***

Mai mult decât atât, interacţiunile sociale sunt diferite. Catalanii nu sunt la fel de expansivi ca spaniolii din sudul ţării, iar prieteniile se construiesc mai lent. Însă, odată ce reuşeşti să legi o relaţie, loialitatea şi respectul lor sunt autentice.

Găsirea unei locuinţe – un adevărat maraton

Barcelona este un oraş fascinant, dar şi scump. Găsirea unei locuinţe a fost una dintre cele mai mari provocări. Cererea este uriaşă, chiriile sunt ridicate, iar multe agenţii cer garanţii dificile pentru un nou venit. După multe căutări, vizionări şi refuzuri, am reuşit să găsesc un loc potrivit, dar această experienţă mi-a arătat cât de competitiv poate fi oraşul.

Ce am învăţat din această experienţă

Timpul petrecut în Barcelona m-a învăţat că adaptarea într-un loc nou nu înseamnă doar să îţi găseşti un apartament sau un loc de muncă, ci să înţelegi şi să respecţi cultura locală. Catalunya nu este doar o regiune a Spaniei, ci o lume cu identitate proprie, cu o istorie profundă şi un popor mândru de tradiţiile sale.

Astăzi, mă simt acasă aici. Înţeleg mai bine limba, îmi trăiesc zilele în ritmul oraşului şi apreciez fiecare experienţă care m-a adus până în acest punct. Dar, mai mult decât atât, am reuşit să-mi clădesc aici o viaţă de familie alături de soţul meu şi de băieţelul nostru de doi ani. Deşi suntem integraţi în societatea catalană, păstrăm cu grijă tradiţiile româneşti, vorbim limba noastră acasă şi îi oferim copilului nostru rădăcini puternice, chiar şi departe de locul unde ne-am născut.

Barcelona nu este doar o destinaţie turistică, ci un loc care te provoacă să creşti, să înveţi şi să îţi depăşeşti limitele. Pentru noi, a devenit acasă.

La Alhambra. Sub portocali

Ana Andrei

Lui Nicu; pentru Dorina și Giani Florescu, cărora le sunt recunoscătoare

Mă întreb care este sensul unor întâmplări, uneori, pare a fi doar hazard și atât. Este despre o călătorie cu două etape. Spania. Nu am visat-o niciodată, nu am știut că voi învăța să o iubesc, să o înțeleg sau că va fi un reper personal. Eu am iubit Italia, mereu am simțit-o și a mea, eronat, probabil. Nu am ajuns niciodată simplu acolo unde era scris în stele. Să eliminăm din start ideea că aș fi un caz special, că aș crede asta sau că ar trebui ca alții să creadă. Sunt doar un caz.

Cu Spania e o poveste care a început demult, habar n-am avut că ar fi importantă, poate că nici nu e. Anita. Așa îmi zicea mama când eram foarte mică. Era o bizarerie mama, doar ea îmi spunea Anita și tot ea mi-a explicat, pentru că nu înțelegeam, că e un alint spaniol pentru Ana. Adică e vorba de mama mea cea frumoasă, cea deșteaptă, cea mai bună, cea mai blândă. Ce greu e, ce dureros e la sfârșit! Acum, pe mormântul ei a înflorit un ghiocel. Anita știa că mama ei e profesoară de spaniolă, că iubește limba asta. Mama avea niște cărțulii pentru copii în spaniolă, îmi citea, îmi traducea și, la început, știam poveștile pe poze. Când mama a vândut apartamentul în 2015, a aruncat foarte multe lucruri sau a dat, a vrut să scape de trecut și l-a dus la pubelă. A vrut să-mi arunce inclusiv caietele cu primele încercări literare, dar, mi-am salvat adolescența, copilăria, însă, nu mai e de găsit. Mama a încercat de câteva ori să mă învețe spaniolă, nu a reușit, am fost încăpățânată și cam leneșă, iar ea o profesoară exigentă. Am mai fost și un copil singuratic, dar speriat de singurătate. A trebuit să-mi reîntâlnesc singurătatea și să facem casă bună. Cât de bună este, nu știu.

Mama a avut un parcurs sinuos în cariera ei didactică, deși a iubit cu adevărat școala. Dintre noi două, ea este profesoara, exact cum ar trebui să fie una. Circumstanțele au făcut ca zece ani să lucreze traducătoare. După Revoluție, când a avut ocazia, a revenit. Până să ajungă la Seminarul Teologic Ortodox ca profă de latină, literatură universală și literatură română, a predat spaniolă în mai multe școli. Erau puțini profesori de spaniolă, iar ea se apropia cu ușurință de copii. A fost trimisă doi-trei ani la Brașov, la niște cursuri de vară, care durau câte trei săptămâni și erau ținute de profesori spanioli. Mă lua întotdeauna și pe mine, aveam treisprezece-paisprezece ani. Atunci, am cunoscut bine Brașovul, ajungând chiar, cu fata altei profesoare, la Poiana Brașov pe jos. În jurul vârstei de cincisprezece ani, mama a primit propunerea să meargă la Madrid pentru un schimb de experiență, după care ar fi fost titularizată în Craiova deoarece voiau să aibă clase cu profil bilingv, română-spaniolă. Tata s-a opus vehement, el era gelos. Amenințarea a fost că dacă pleacă, se desparte de ea. Îmi aduc aminte că am implorat-o să plece, chiar dacă se despărțeau. Mi-a părut atât de rău că ea nu a avut curaj, mi-a fost atât de ciudă. În seara asta, nu mai știu care, am înțeles ceva. De ce am ajuns în Spania.

Spania, țara mamei mele, locul unde ea nu a pus piciorul. În acel an s-a schimbat totul. N-a mai predat spaniolă. A ajuns la Seminarul Teologic. Mi-a luat treizeci de ani să repar o alegere care ne-a dus viețile pe cel mai anevoios drum. Țesătura acestor ani este atât de complicată.

Îndrăgostită... de Spania. Ciudat cum țara asta îmi dă certitudinea că există o explicație.

Am ajuns prima dată la Madrid la o zi distanță de înmormântarea mamei mele. Ducându-mi mama în hainele de doliu, am coborât pe Barajas într-un amurg. Nu i-am mai spus că plec în Spania, am tot amânat pentru că era foarte bolnavă, apoi nu mai era coerentă, mi s-a părut o ironie atât de mare, m-a uimit atât de mult, doar tăcerea părea potrivită. Așadar, în haine de doliu. Am vrut s-o iau cu mine și, stând în camera ei, printre lucrurile ei, nu am știut ce să iau. Când eram gata să renunț, i-am luat brelocul de la chei. Maica Domnului? Sfântul Mina? Mi s-a șters din memorie. L-am lăsat pe un câmp în Spania, într-un pomișor, era un vânt călduț. A doua oară, de pe Barajas m-am trezit la Granada, pe sub portocali. Alhambra, văzută parțial, catedrala și străduțele, universitatea și Ziua Culturii Naționale, poezia și dragostea mea... pentru Spania. Almerimar, jos bocancii, nisip, mare. Sunt încă o adolescentă trăsnită. Normal că am mers prin mare, că am prins valurile și am

scris pe nisip, soarele strălucea, apa era ca o apă de munte vara, pe la noi. Alcala de Henares prin ploaie, privind-o de departe pe Regina Isabela, mângâindu-l pe Sancho Panza pe cap. Și Madrid, da, și Madrid.

La întoarcere, am văzut din avion marea jos de tot, apoi nori, mult albastru până când a rămas în spate o dungă în culori calde și avionul a fost înghițit din ce în ce de negurile nordului și, când am coborât din nori, desene fantastice, multe piste, în realitate, localități luminate, s-au desfășurat sub noi. E imposibil de înțeles cum de am ajuns de două ori în Spania în nici patru luni. Au fost bariere pe care nu le-am văzut, s-au ridicat dintr-o dată. Pentru mama.

Dacă m-ar întreba un psihoterapeut cine e mama mea, i-aș spune că n-am. Am trecut relativ ușor peste dispariția ei pentru că am mai avut o mamă. Găsisem încă o mamă. Iubirea ei a fost sprijinul meu, casa ei a fost adăpostul meu. Știu că m-a iubit. După două luni a dispărut și ea, pesemne mama mea voia să o cunoască. Acum sunt singură. Nu mai am nicio mamă. Sunt mamă. Și am. O dragoste... Spania.

ȘTIRI DIN SPANIA

Consemnează Violeta Andrei Stoicescu

UGT și CCOO resping prelungirea vârstei de pensionare obligatorie pentru funcționarii publici la 72 de ani

Foto: FERNANDO SÁNCHEZ / EP/ Vice-președinta Yolanda Díaz, împreună cu secretarii generali ai UGT, Pepe Álvarez și CCOO, Unai Sordo.

Cele două mari sindicate al țării, CCOO și UGT, se opun prelungirii vârstei de pensionare obligatorie pentru funcţionarii publici de la 70 la 72 de ani, pe care PSOE dorește să o includă în legea privind funcţionarii publici. Cele două sindicate subliniază că această măsură nu a fost inclusă în acordul pe care l-au semnat în decembrie cu ministrul Óscar López, și, prin urmare, nu o vor sprijini.

Într-un comunicat comun cele două organizații salută faptul că PSOE a decis să restabilească pensionarea parțială pentru acest colectiv, care a fost eliminată de guvernul Rajoy în 2012, în cele mai dificile momente ale crizei economice. O decizie pe care sindicatul CSIF, majoritar în Administrația Generală de Stat (AGE), o consideră de asemenea favorabilă. În ceea ce privește prelungirea vârstei de pensionare forțată, CSIF reamintește că este de competența administrației să autorizeze eventuale excepții, analizând fiecare caz în parte.

CCOO și UGT solicită grupurilor parlamentare să respecte acordul la care s-a ajuns pentru restabilirea pensionării parțiale. Amendamentul pe care PSOE l-a introdus în legea privind funcționarii publici prevede că persoana care înlocuiește persoana care accesează o pensie parțială - este întotdeauna un funcționar public de carieră sau personal statutar permanent. ***„Acest aspect contribuie la reducerea precarității în cadrul administrației și evită crearea de noi focare nejustificate de provizorat”,*** susțin ei.

Guvernul continuă să blocheze în Congres votul pentru eliminarea impozitului pe electricitate, așa cum au convenit PP și Junts

Foto: Centrala termică de ciclu combinat de la Sant Adrià de Besòs (Barcelona)

Guvernul a blocat din nou aceasta posibilitatea votării în Congres a raportului privind legea pentru noul sistem de comercializare a certificatelor de emisii care include eliminarea impozitului pe producția de energie electrică aprobată în decembrie de PP și Junts și care a ajuns să fie inclusă în text datorită sprijinului Vox, ERC și PNV. Majoritatea socialistă din Comisia de tranziție ecologică ce studiază această lege a avut câștig de cauză în fața solicitării PP de a relua această chestiune săptămâna viitoare.

În cele din urmă, în cadrul ședinței Biroului acestei comisii parlamentare s-a hotărât ca, la întâlnirea programată pentru săptămâna viitoare, să fie abordate doar propunerile nelegislative, dar deocamdată nu va fi reluat raportul privind legea care va reglementa noul sistem de comercializare a certificatelor de emisii, în care PP și Junts au reușit să includă un amendament pentru suspendarea aplicării impozitului pe valoarea producției de energie electrică, perceput companiilor de electricitate la o rată de 7% și care, prin impactul său asupra facturilor gospodăriilor și întreprinderilor, PP calculează că ar putea economisi aproximativ 400 de milioane de euro. Această taxă a fost redusă la 0% între 2021 și 2023 drept una dintre măsurile de combatere a creșterii inflației ca urmare a războiului din Ucraina, iar amendamentul PP și Junts ia în considerare cererea sectorului energiei electrice ca aceasta să dispară din nou pe termen nelimitat, în condițiile în care nu există deficit tarifar.

Generațiile tinere au acces mai limitat la o locuință în proprietate și abia ajung să acumuleze jumătate din averea celor născuți în anii 60

Generațiile tinere sunt din ce în ce mai sărace, după cum reiese din faptul că au mai puține posibilități de a dobândi o locuință în proprietate și, în același timp, acumulează mai puțină avere. Acestea sunt concluziile unui studiu publicat miercurea aceasta de Banca Spaniei pe baza sondajului privind veniturile familiilor, o analiză care arată că această instituție condusă de José Luis Escrivá trece în revistă cei 20 de ani de existență a acestui studiu și evidențiază o schimbare în ceea ce privește achiziția de proprietăți imobiliare.

Cumpărarea unui apartament este la îndemâna a unui număr din ce în ce mai redus de persoane. Conform datelor Băncii Spaniei, 81% dintre cei născuți între 1945 și 1965 dețineau deja o locuință proprie la vârsta de 42 de ani. Este vorba de așa-numita generație baby boom - care azi are între 60 și 80 de ani - pentru care cumpărarea unei locuințe reprezenta o inițiativă obișnuită încă dinainte de a atinge vârsta de 40 de ani. Este vorba despre cei născuți între 1975 și 1985, dintre care 67% dețin o locuință. Proporția a scăzut cu 14 puncte în 20 de ani, iar tendința este în continuare descendentă. „Această tendință de reducere a numărului de proprietari de locuințe pare să se intensifice în cazul celor născuți după 1985, care au acum sub 40 de ani”, se arată în această analiză.

Dincolo de această tendință de schimbare a regimului de achiziții de locuințe, diminuarea posibilităților de acces la o proprietate merge mână în mână cu scăderea ratei de acumulare de avere în rândul generațiilor tinere. Conform analizei efectuate în cadrul sondajului, persoanele născute în jurul anului 1960 dețineau un patrimoniu de peste 200 000 de euro la vârsta de 45 de ani (luând în calcul toate bunurile și excluzând cheltuielile cu datoriile). Două decenii mai târziu, această sumă aproape s-a înjumătățit. Averea netă a generației născute în jurul anului 1980 este în prezent de aproximativ 107 031 de euro pe persoană.

Sursa: 20minutos.es

NOVEDADES LABORALES PARA EL AÑO 2025

El mercado laboral, es un mercado sometido en los últimos años a constantes cambios regulatorios. Una tendencia que no finalizará en el año 2025. Así en los próximos meses, los cambios en materia laboral abarcan desde la movilidad sostenible hasta la igualdad de género y la compensación por despido improcedente, y tendrán un impacto considerable en la forma en que las empresas operan y gestionan a sus trabajadores. Por tanto, hay materias que ya son realidad y otras que lo serán.

Jubilación flexible.

Se establece un mandato para que el Gobierno, en el plazo de seis meses, revise la regulación de jubilación flexible contenida en el Real Decreto 1132/2002 con el fin de incentivar el acceso a esta modalidad de pensión de los trabajadores asalariados, mediante una mejora del porcentaje de pensión al que se puede acceder, compatibilizándolo con el empleo.

Fijos-discontinuos: recuperación del coeficiente del 1,5 para la parcialidad vertical (aquellos que concentran la parcialidad en pocos días, fines de semana). Si bien la reforma de pensiones de 2023, estableció día trabajado, como día cotizado. Sin embargo, esta reforma no corrigió el problema de los tiempos parciales que realizan jornadas completas de **8 horas**, pero solamente durante algunos días de la semana/meses al año. En estos casos el coeficiente del **1,5 garantiza mejor la cobertura completa de los tiempos trabajados.**

En materia de extranjería, el nuevo reglamento.

El pasado 19 de noviembre, se publicó **el Real Decreto 1155/2024,** por el que se aprueba el nuevo reglamento de extranjería. No obstante, esta legislación entrará en vigor el próximo **20 de mayo de 2025.** A continuación, os hago un resumen de los cambios más importantes que contiene, que, a buen seguro, tendrá una relevancia singular en nuestra provincia, donde tenemos más 80.000 personas extranjeras cotizando a la Seguridad Social, pero son también muchas las que trabajan de forma irregular.

▪ **Novedades.** Incluyen la posibilidad de obtener tanto el permiso de residencia como el permiso de trabajo. A diferencia de normativas anteriores, los permisos de residencia ahora incluyen desde el inicio la autorización para trabajar, ya sea por cuenta propia o ajena, sin necesidad de trámites adicionales. Esto se aplicará, sobre todo, para los arraigos sociolaborales y socioformativo, que están directamente relacionados con la integración al mercado laboral.

▪ **Arraigo.** La figura del arraigo, que presupone que la persona solicitante de papeles tiene vínculos con nuestro país que la sitúan en una situación preferente para conseguirlos, resude de un lado y se amplia de otro. Cuando entre en vigor, el tiempo de estancia para acogerse a ella pasa a ser **dos años**, frente **a los tres que rigen en la actualidad.** En cuanto a las modalidades de arraigo se introducen el formativo y el de segunda oportunidad. El primero es que el otorga un permiso de trabajo por cuenta ajena durante el período de formación. El de segunda oportunidad significa conceder la posibilidad de regularizarse a quien ya tuvo permiso y lo perdió por distintos motivos.

▪ **Solicitud de asilo.** Esta figura sufre una importante modificación y es que, a partir de mayo, el tiempo permanecido como solicitante de asilo no computará a efectos de residencia para las figuras de arraigo, y, además, será necesario una resolución firme de denegación de asilo.

▪ **Nuevos visados.** Los visados iniciales tendrán una duración de 1 año y las renovaciones será de **4 años.** El tiempo necesario para buscar trabajo se amplia **de 3 a 12 meses,** con el objetivo de fomentar la integración de los extranjeros en el mercado laboral.

▪ **Reagrupación familiar.** Este concepto es el que facilita que familiares de inmigrantes puedan viajar hasta aquí y reunirse con el residente en nuestro país, para facilitar la unión de la familia. La edad máxima de hijos reagrupados se va a incrementar hasta los **26 años** y va a incluir a las parejas no registradas formalmente.

▪ **Trabajadores temporales.** Los trabajadores temporales tendrá la posibildiad de cmabiar de empleador dentro del mismo sector de actividad sin perder su estatus legal. Todo con el fin de evitar situaciones de explotación laboral y fomentar la movilidad dentro del mercado. Los estudiantes podrán compatibilizar su apendizaje con un trabajo **de 30 horas semanales.**

▪ **Protección.** Se introducen elementos de protección para las víctimas de violencia de género y de quienes sufren abusos laborales. Este último aspecto, mediante la supervisión del cumplimiento de las condiciones pactadas en los contratos de trabajo temporal.

En materia de igualdad y no discriminación.

o Antes del **10 enero de 2025, las empresas con más de 50 empleados** deben haber negociado un conjunto planificado de medidas y recursos para lograr la igualdad real y efectiva para las personas LGTBTIQ. Esto incluye un protocolo de actuación para casos de violencia contra personas de este colectivo, que incluyendo contratas y subcontratas, trabajadores de Empresas de Trabajo Temporal, proveedores, clientes y visitas. /Real Decreto 1026/2024)

o En el frente de la igualdad de género, España está trasponiendo la directiva de la UE sobre mejor equilibrio de género en los órganos de gobierno y dirección de las empresas cotizadas.

o Se espera la aprobación en 2025 de la **Ley de Movilidad Sostenible.** Esta ley obligará a las empresas con más **de 500 trabajadores** por centro de trabajo a tener un plan de movilidad que promueva medios de transporte seguros y sostenibles para sus empleados.

Otras materias que sufrirán cambios este año 2025. ¡Veremos!

▪Reducción de la jornada laboral a **37,5** horas semanales.

▪Incremento del Salario Mínimo Interprofesional (unos **50 euros al mes**)

▪Permiso parental retribuido **de cuatro semanas**, este permiso será adicional a los ya existentes y podrá ser utilizado por cualquiera de los progenitores en cualquier momento hasta que el menor cumpla los **8 años.**

▪ Ampliación del permiso de maternidad y paternidad **de 16 semanas a 20 semanas.**

Unión Provincial CCOO,
Almería

CONCURSUL INTERNAȚIONAL DE CREAȚIE CULTURO

www.culturo.ro

Asociación Socio Cultural Romanati şi Centro Cultural La Tierra Tracia, în parteneriat cu Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România - Filiala Occident şi Boema TV organizează a doua ediţie a Concursului de creaţie CulturRO, manifestare care îşi propune descoperirea, promovarea şi stimularea creaţiei artistice.

Se pot înscrie creatori români din toată lumea precum şi creatori străini care relaţionează cu cultura română, fără nicio condiţionare. Un concurent se poate înscrie la o singură secţiune.

Concurenţii se pot înscrie la următoarele secţiuni:

1. **Literatură.** Se acceptă în concurs materiale aparţinând oricărei specii literare în limba română, în original sau traducere, în limita a maxim 10 000 de semne tipografice cu spaţii. Materialele care depăşesc această limită sau care nu respectă normele ortografice, ortoepice şi de punctuaţie ale limbii române vor fi descalificate.
2. **Arte plastice.** Participanţii vor înscrie în concurs 3 (trei) lucrări originale. Lucrările vor fi trimise online, în copie fotografică realizată în condiţii bune de iluminare care să dea posibilitatea unei aprecieri corespunzătoare din partea membrilor juriului şi vor fi însoţite de informaţii legate de opera înscrisă în concurs: dimensiuni, suport, tehnica de realizare şi orice alte informaţii pe care concurentul le consideră necesare;
3. **Arta actorului.** Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr individual: monolog, recitare, pantomimă etc.;
4. **Muzică.** Pot participa soliști care vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând interpretarea unei piese din repertoriul propriu, indiferent de genul muzical practicat. Nu se acceptă adaptări, prelucrări, remixări după piese cunoscute;
5. **Dans.** Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr de dans solo, indiferent de stilul de dans practicat.

Madrid/Spania
Ediția a II-a, 2025
«REGULAMENT»

Toate lucrările, la toate secţiunile, vor fi expediate pe e-mail culturo.ro@gmail.com până la data de 21 iunie 2025, ora 24.00, însoţite de un CV al concurentului. Organizatorii îşi declină orice responsabilitate privind respectarea, de către concurenţi, a prevederilor legale în domeniul drepturilor de autor. Orice concurent care nu poate fi identificat şi contactat va fi descalificat.

Înscrierea în concurs este dovada acceptării prezentului Regulament şi asumarea obligativităţii respectării lui.

Juriul concursului are următoarea componenţă:

- Adrian SUCIU, (România) președinte;
- Mariana FERIDE, (Spania) vicepreședinte;
- Nicoleta CRĂETE, (România) secretar;
- Maria Isabel de la CRUZ ABALO, (Spania);
- Lucilla TRAPAZZO, (Italia) membru;
- Traian MÂRZA, (România) membru;
- Mariela CORDERO, (Venezuela) membru;
- Valeru CIUREA, (România) membru;
- Mădălina Petronela DOZESCU (România) membru;
- Marian NENCESCU, (România) membru.

Jurizarea va avea loc în perioada 22 iunie – 22 iulie 2025, urmând ca, în intervalul 23 - 25 iulie 2025 să se facă publice rezultatele jurizării, prin intermediul e-mailurilor comunicate de concurenți, prin intermediul partenerilor media şi prin intermediul site-ului www.culturo.ro

Premiul constă în participarea premianților în programul oficial al Festivalului de Carte și Arte al Românilor de Pretutindeni - CulturRO, care se va desfășura în Spania, între 2 – 5 octombrie 2025, decernarea premiului fiind condiționată de prezența premiantului la Festival precum și în popularizarea operelor premiate de către partenerii CulturRO. Juriul își rezervă dreptul de a acorda sau nu unul sau mai multe premii la oricare dintre secţiuni, în funcţie de valoarea lucrărilor înscrise în concurs.

Cu acordul Juriului, se pot acorda și premii speciale ale unor reviste de cultură, ale partenerilor și/sau altor entități. Concurenţii premiaţi vor fi anunţaţi telefonic și/sau prin poşta electronică în vederea participării la festivitatea prilejuită de acest eveniment. Laureaţii vor primi în cadrul festivității de premiere diploma corespunzătoare premiului obţinut. În cazul neparticipării la festivitatea de premiere, juriul își rezervă dreptul de a anula premiul respectiv.

Pentru informaţii suplimentare sau orice altă comunicare, cu Juriul sau cu Organizatorii, se va folosi, în exclusivitate, e-mail-ul culturo.ro@gmail.com!

PLATFORMĂ CULTURALĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI – CULTURO

Parteneri: CULTURO FESTIVAL DE CARTE & ARTE AL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

VECINII MEI

Într-o după masă de toamnă am stat afară în curtea blocului la *„givan“*, adică la vorbă, ca să treacă vremea. Am stat pe o bancă din fața unei intrări, din cele două de la blocul în care locuiesc.

La un moment dat a venit vecinul meu Mihai *„afumat“* destul de bine așa cum de altfel vine el în ultimul timp. El este în pensie și mai lucrează pe unde apucă. De obicei lucrează pe bani puțini și la sfârșit, cum e obiceiul primește ceva de băut.

S-a oprit lângă *„gașca“* noastră încercând să intre în vorbă cu noi însă în starea asta era plictisitor și chiar enervant. După un timp a observat că nu-l bagă nimeni în seamă și a intrat in bloc.

Atunci Petru un alt vecin ne-a spus că într-o zi a lucrat la fratele său, l-a ajutat cu ceva. A fost vreme frumoasă și au lucrat până seara târziu. La sfârșitul lucrului cumnata sa i-a omenit cu mâncăruri bune și alese. Frații au mai și băut pălincă … Așa i-a prins miezul noptii. Petru, vecinul meu și-a luat bicicleta , fratele său locuiește destul de departe și a plecat spre casă. Pe drumul de întoarcere a încercat de câteva ori să *„încalece“* însă fiind prea *„obosit“* n-a reușit. A revenit acasă împingând bicicleta și chiar a picat de câteva ori însă nu-și mai amintește numărul căzăturilor.

Într-un final a ajuns la blocul nostru, el locuiește pe prima scară. Și-a rezemat bicicleta de perete și a încercat sa introducă cheia în broasca de la intrare. Chiar dacă amândouă intrările au lumină s-a chinuit mult până a nimerit gaura cheii. Pe vremea când se chinuia să deschidă ușa a observat că la cealaltă intrare, la ușă se afla cineva care încerca să intre în bloc. Când l-a privit mai atent pe respectivul era … Mihai.

Petru ne-a povestit celor de pe bancă că după un sfert de oră, cel puțin așa crede el a reușit să deschidă ușa. A urcat în apartamentul său și s-a culcat *„furișat“* în pat.

După câteva zile s-a întâlnit cu Mihai. L-a întrebat cât a durat până a deschis usa ? Mihai i-a povestit că s-a chinuit destul de mult și n-a reușit. Atunci a apelat la ultima variantă, la care nu dorea să ajungă și anume a sunat la apartamentul său ca să vină soția să-i deschidă.

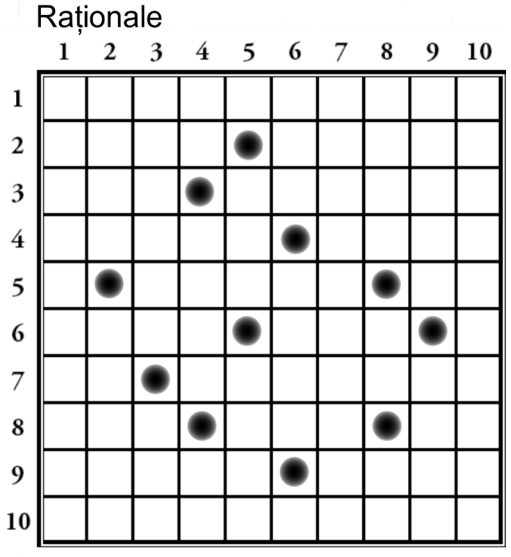
După multe minute a coborat soția sa cu o mătură și l-a lovit de câteva ori, l-a și înjurat după care a plecat sus. Mihai a rămas afară.

Așa că a dormit pe una din băncile aflate în fața intrării. Din păcate nu s-a învățat minte și continuă cu patima băutului.

El e *„băiat“* tare de treabă, ajută pe multă lume și lucrează aproape în toate zilele de dimineață până seara doar că la sfârșitul zilei aproape totdeauna e *„pușcat în aripă“…*

Adalbert GYURIS, Germania

Raționale

Claudio și Adalbert **GYURIS**

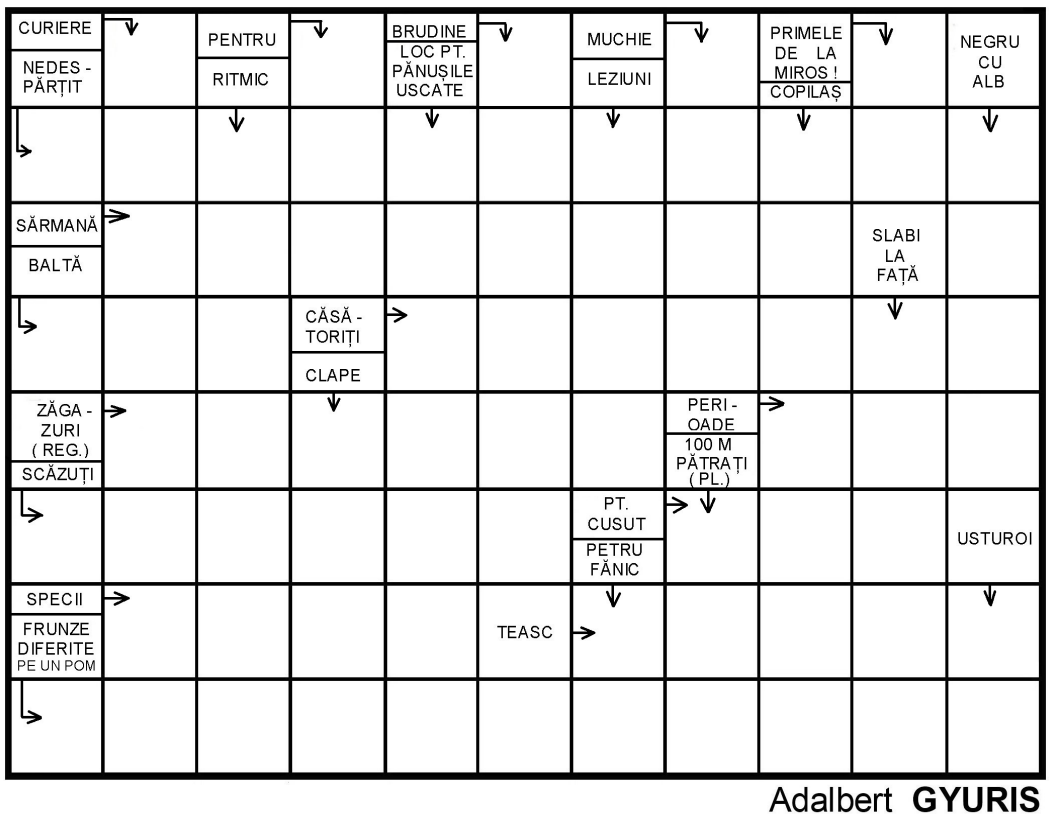
Raționale

ORIZONTAL:1.Întreceri. 2. 0 prăpastie ca în vis - Deosebit de mititel.3. Măcinat peste tot - Lucrează pereche în tricotarea cu mâna (sg.). 4. Material folosit la șosele - Slăvit ca înainte. 5. Smalțul oalelor - Primele legende ! 6. Fata socrilor - Comandant din armata otomană (înv.).7. Mijloc de râpă! - "Puşcături" prin eşapament. 8. Căciuliță împodobită cu un ciucure - Mai mic ca leul (pe cale de dispariție) - Margini de oază ! 9. Păsări răpitoare asemănătoare cu ulii - Ornament muzical executat cu măiestrie de unele păsărele. 10. Raportul dintre efectul obținut şi efortul depus într-o acțiune.

VERTICAL: 1. A cincea perioadă a erei paleozoice. 2. Instrument muzical de suflat pentru orchestră - Şi compoziție muzicală vastă pe textul unui libret dramatic. 3. Totul e un secret - Monedă japoneză. 4. Post-scriptum ! - Locul greutăților la oameni - Traian Dumitrescu. 5. Zău așa, o ironie învechită - Barem, nu de limită. 6. Pielea obrazului - Nu uita e iute. 7.Îngăduință față de multe. 8. Unitate de măsură a presiunii - Simbolul chimic al aurului - Capăt de corn ! 9. Doar imaginar - Albine căutându-şi un adăpost nou. 10. Lipsit de forme şi de consistențe.

Dicționar: SFN.

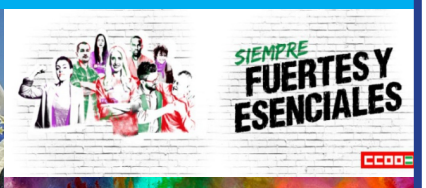
Peste plan...

Adalbert **GYURIS**

Parteneri sociali al publicației ”Români in Andalucía”

Sindicatul Național ”Forța Legii” - *Sindicatul de partea Ta!*

www.dvlogistica.com
643 063 263

DV® Logistica

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

Tel. Spania
(0034) 643 063 263
(0034) 642 882 812
(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com
facebook.com/dvlogistica
www.dvlogistica.com

Tel. România
(004) 0770 691 632
(004) 0778 354 838